

Norsk Lovtidende.

Udgiven efter offentlig foranstaltning

ifølge lov af 1ste april 1876.

No. 23

Udgivet 13de juni.

1906

Kongelig resolution

2 juni.

af 2den juni.

Samtidig med sanktion af lov indeholdende forandringer i lovgivningen om akkordforhandling og konkurs er det bestemt, at ovennævnte lov bestemmes at skulle træde ikraft den 1ste juli førstkommande, samt

at det i henhold til nævnte lovs afsnit III, post 2, bestemmes, at de spørgsmaal, som ved begjæring, fremsat inden lovens ikrafttræden, er bleven undergivne prøvelse af overstyret for konkursvæsenet, bliver at behandle og afgjøre af dette, ogsaa om prøvelsen først kan tilendebringes efter nævnte tidspunkt, og i sidstnævnte fald mod saadan godtgjørelse til overstyrets medlemmer, som af justitsdepartementet bestemmes.

Lov

indeholdende forandring i lov af 27de juli 1896 om skat paa udenlandske handelsreisende.

11 juni.
Nr. 1.

Vi Haakon, Norges konge, gjør vitterligt:

At Os er bleven forelagt det nu forsamlede, ordentlige stortings beslutning af 1ste juni dette aar, saalydende:

2det led i § 1 i lov af 27de juli 1896 om skat paa udenlandske handelsreisende ophæves.

Thi har Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antager og bekræfter denne beslutning som lov under Vor haaad og rigets segl.

Givet paa Kristiania slot den 11te juni 1906.

Haakon.

(L. S.)

Chr. Michelsen.

Hesselberg.

11 juni.
Nr. 2.

Lov

om forandring i bestemmelserne om svenske statsborgeres retsstilling i Norge m. v.

Vi Haakon, Norges konge, gjør vitterligt:

At Os er bleven forelagt det nu forsamlede, ordentlige stortings beslutning af 18de mai dette aar, saalydende:

I.

Efternævnte lovbestemmelser ophæves:

1. Lov af 25de oktober 1815, som bestemmer svenske undersaatters rettighed til vasdragenes benyttelse ved fremdriften af skogprodukterne, samt lov om vasdragenes benyttelse m. v. af 1ste juli 1887 § 75.
2. Lov af 25de oktober 1815, som bestemmer, at svenske desertører, som undviger til Norge, ei der kan finde fristed.
3. Lov af 11te september 1818 angaaende foranstaltninger til at anholde og tiltale personer, som efter at have begaaet forbrydelse i et af de forenede riger, Norge og Sverige, undviger til det andet, samt lov om norsk statsborgerret af 21de april 1888 § 7, forsaavidt den tilsteder udlevering efter loven af 11te september 1818.
4. Almindelig borgerlig straffelov af 22de mai 1902 § 97, § 104, andet led, samt § 99, forsaaviddt interimsgjeringen angaar.

II.

Efternævnte bestemmelser i lov om sjøfarten af 20de juli 1893 skal herefter lyde som følger:

§ 1. Et skib er norsk, naar det udelukkende eies af norske statsborgere.

Tilhører skibet et aktieselskab, er det norsk, naar selskabets hovedkontor og bestyrelsens sæde er her i riget og bestyrelsen bestaar af norske statsborgere, der er aktieieiere.

§ 34. Norske sjøfolk, hvis hjemsendelse det paaligger konsulen at besørge, er skipperen pligtig til at medtage til bestemmelsesstedet eller anden havn, som skibet under reisen skal anløbe, dog kun i saadant antal og mod saadan betaling, som af kongen fastsættes. Samme forpligtelse skal, forsaaviddt det af kongen bestemmes, ogsaa paahvile ham med hensyn til fremmede sjøfolk, der efter traktat skal hjemsendes ved norsk konsuls foranstaltning.

Saaledes hjemsendte sjøfolk skal i henseende til skik og orden ombord iagttage, hvad der paaligger mandskabet, og er

derhos pligtige til, naar det findes nødvendigt, efter evne at yde bistand ved skibsarbeidet. 11 juni.
Nr. 2.

§ 98, 2det led udgaar.

III.

I lov om norsk statsborgerret m. m. af 21de april 1888 gjøres følgende forandringer:

1. § 2 c, sidste sætning bør lyde saaledes:

»forsaavidt angaar embeder eller bestillinger i rigets diplomatiske eller konsulære tjeneste i fremmed land, gjælder denne bestemmelse kun om den, som har norsk indfødsret og siger sig løs fra undersaatligt forhold til fremmed stat«.

2. I § 6 b, næstsidste led skal ordene »eller i Norges og Sveriges fælles offentlige tjeneste« udgaa.

IV.

Nærværende lov træder i kraft fra den tid, kongen bestemmer.

Thi har Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antager og bekræfter denne beslutning som lov under Vor haand og rigets segl.

Givet paa Kristiania slot den 11te juni 1906.

Haakon.

(L. S.)

Chr. Michelsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

11 juni.

af 11te juni.

Samtidig med sanktion af foranstaaende lov om forandring i bestemmelserne om svenske statsborgeres retsstilling i Norge m. v. er det bestemt, at loven skal træde i kraft straks.

11 juni.
Nr. 3.

Lov

om bygningsvæsenet i Trondhjem.

Vi Haakon, Norges konge, gjør vitterligt:

At Os er bleven forelagt det nu forsamlede, ordentlige stortings beslutning af 18de mai dette aar, saalydende:

Kapitel I.

Om bygningsmyndighederne.

§ 1. Der skal i Trondhjem være en bygningskommission, en reguleringskommission, en stadskonduktør og, om kommunestyret maatte bestemme det, en opmaalingschef og en eller flere bygningsinspektører.

§ 2. 1. Bygningskommissionen bestaar af politimesteren som formand, branddirektøren, stadskonduktøren, stadsfysikus og 3 bygningskyndige medlemmer valgte af magistrat og formandskab for 3 aar. Af disse udtræder en hvert aar, første og anden gang efter lodtrækning. For de bygningskyndige medlemmer vælges 3 varamænd.

2. Reguleringskommissionen bestaar af et medlem af magistraten som formand, stadsingeniøren, stadskonduktøren, stadsfysikus og 5 af kommunestyrets medlemmer, som opnævnes af magistrat og formandskab, og af hvilke mindst 2 skal være medlemmer af formandskabet.

3. Under bygningskommissionen henhører alt, som angaar udførelse af byggearbejder, og hvad dermed staar i forbindelse. Den skal ogsaa have sin opmærksomhed henvendt paa, at der søges udfærdiget saadanne bestemmelser som omhandlet i § 108, naar dette maatte findes paakrævet.

4. Under reguleringskommissionen henhører alt, som vedkommer reguleringen, herunder ogsaa indbefattet bestemmelse af gadernes høideforhold.

5. Bygningskommissionen og reguleringskommissionen er beslutningsdygtige, selv om henholdsvis 2 og 3 af deres medlemmer er fraværende. I begge kommissioner gjør i tilfælde af stemmelighed formandens stemme udslaget eller, hvis han ikke er tilstede, en inden kommissionen valgt opmands. I kommissionens møder skal der føres en protokol, autoriseret af stiftamtmanden, hvor enhver behandlet sag og de fattede beslutninger indføres. Det protokollerede underskrives ved hvert mødes slutning af de deltagende medlemmer.

6. Naar opmaalingschef ansættes, bliver han medlem baade af bygnings- og reguleringskommissionen.

7. Med hensyn til sammensætningen af bygningskommissionen og reguleringskommissionen, forsaavidt angaar den del af Strindens herred, som er underlagt denne lov, henvises til § 107. 11 juni.
Nr. 3.

§ 3. 1. Stadskonduktøren skal være kyndig i landmaaling og bygningsvæsen. Han antages og afskediges af magistrat og formandskab med overøvrighedens approbation, efterat bygningskommissionens erklæring er indhentet.

2. Det paaligger stadskonduktøren — foruden at træffe de ham ved nærværende lov tillagte afgjørelser — at paase, at de byggende nøiagtig følger lovgivningens bestemmelser om byggearbejder, gjældende reguleringsplaner eller særskilte bestemmelser af regulerings- og bygningskommissionen, at der ved byggeforetagender anvendes forsvarlige konstruktioner og materialier, og at arbeidet udføres forsvarlig og overensstemmende baade med den approberede byggeanmeldelse (bygningsforretning) og med de bestemmelser, som særlig maatte gives under arbejdets udførelse.

3. Saalænge der ikke er ansat egen chef for opmaalingsvæsenet, paaligger det endvidere stadskonduktøren at udføre alle opmaalinger, kartforretninger og matrikulnumereringer, forberede eiendomsdelinger og holde byens kart over reguleringen à jour gennem indtegnning saavel af nye eller forandrede reguleringer som af enhver ny eller væsentlig forandret bebyggelse, ligesom han har at besørge gadeudstikninger og at udarbejde udkast til reguleringer.

4. Han er sekretær og forretningsfører for bygningskommissionen og reguleringskommissionen.

5. Hvis opmaalingschef beslattes ansat, skal denne beskikkes af magistrat og formandskab, efter indhentet erklæring fra bygningskommissionen. Det paaligger ham at udføre opmaalinger og kartforretninger m. v. samt at bistaa stadskonduktøren med reguleringsvæsenet.

6. Hvis bygningsinspektører beslattes ansat, skal disse beskikkes af magistrat og formandskab, efterat bygningskommissionens erklæring er indhentet. De er stadskonduktørens assistenter ved bygningskontrollen og reguleringsvæsenet.

7. Paa samme maade, som de i nærværende paragraf omhandlede funktionærer ansættes, udfærdiges ogsaa instruks for dem.

§ 4. 1. Stadskonduktørens afgjørelse kan indankes for bygningskommissionen.

2. Bygningskommissionens og reguleringskommissionens lovlig fattede beslutninger kan, medmindre andet er bestemt i lovgivningen, alene ophæves eller forandres af vedkommende regeringsdepartement eller i sidste instans af kongen, efterat magistratens og formandskabets erklæringer er indhentet.

11 juni.
Nr. 3.

3. Klage over formentlig forurettelse ved lovstridige beslutninger af bygningskommissionen og reguleringskommissionen behandles efter reglerne for private politisager.

Kapitel II.

Om regulering, grundafstaaelse og ekspropriation samt opmaaling af tomter og grunde.

§ 5. 1. Reguleringskommissionen skal snarest muligt foranledige udarbejdet reguleringsplaner for de bydele, for hvilke saadanne endnu ikke findes, samt for de strækninger af Strindens herred og Bymarken, som i bygningsanliggender betragtes som hørende til Trondhjems by. Kommunestyret kan dog med vedkommende regjeringsdepartements samtykke efter indstilling af reguleringskommissionen beslutte, at reguleringen for enkelte strøgs vedkommende skal udstaa indtil videre.

2. Reguleringsplanerne med beskrivelse og angivelse af gadernes høideforhold skal ved magistraten udlægges til eftersyn i en passende tid. Efterat reguleringskommissionen har drøftet mulige bemærkninger fra grundeierne, skal planerne forelægges kommunestyret til antagelse og derefter undergives kongens approbation. De træder ikke i kraft, før saadan approbation er meddelt, men baade reguleringskommissionens forslag til kommunestyret og dettes beslutninger er foreløbig bindende, indtil sagen er endelig afgjort, dog ikke længere end 8 maaneder, efterat reguleringskommissionens forslag er afgivet til kommunestyret.

3. Forsaavidt en saadan reguleringsbeslutning ikke maatte blive stadfæstet, er den, som inden nævnte frists udløb maatte have indrettet sig efter beslutningen, ikke berettiget til at kræve erstatning for de foranstaltninger, som han har truffet i denne tid.

4. En gjenpart af karterne over de approberede reguleringer indsendes til vedkommende regjeringsdepartement for at opbevares i rigsarkivet. I den udstrækning, reguleringskommissionen finder det paakrævet, angives reguleringen tilligemed gadernes høideforhold i marken ved synlige og varige merker, som ikke let kan fjernes.

5. Paa den ovenfor beskrevne maade forholdes ogsaa, naar der maatte findes grund til at gjøre nogen væsentlig forandring i approberet reguleringsplan. Særlig skal der, hver gang en del af reguleret strøg er afbrændt, uophødelig tages underoverveielse af reguleringskommissionen, hvorvidt der bør foretages nogen forandring, og før dette er endelig afgjort, maa der ikke paabegyndes opførelse af nogen bygning paa eiendom,

som berøres af en eventuel omregulering. Mindre væsentlige forandringer kan besluttet af reguleringskommissionen med kommunestyrets approbation, efterat planerne har været udlagt til eftersyn paa sedvanlig maade. 11 juni.
Nr. 3.

6. Ingen udgift i anledning af regulering maa paaføres kommunen uden samtykke af dennes bevilgende myndighed.

7. Enhver bestemmelse om regulering skal offentlig kundgøres og saavidt muligt meddeles vedkommende grundeiere.

§ 6. 1. Under reguleringsplanernes udarbeidelse skal der iagttages, at gaderne anlægges med tilbørligt hensyn til trafikens og ildsikkerhedens fordringer, saavelsom til de sanitære og æstetiske forhold ved bebyggelsen, og at der paa passende steder og i tilbørlig ndstrækning anlægges offentlige pladse.

2. Intet kvartal bør i regelen indtage større flade end 8 000 m.², heller ikke bør nogen af et kvartals sider som regel være længere end 120 m.

3. Enhver gade, som reguleres fra nyt, skal saavidt muligt have en bredde af mindst 18 m. og i regelen være retlinjet samt have aaben udgang i begge ender. Disse regler gjælder ogsaa ved ældre gaders regulering med undtagelse af breddebestemmelsen, hvortil dog tages alt det hensyn, som omstændighederne tillader. Undtagelser fra disse regler kan tilstedes af reguleringskommissionen.

4. Gadebredden regnes mellem husenes vægge over sokkelen, som ikke maa springe mere end 15 cm. ud i gaden.

§ 7. 1. Bygning mod gade eller offentlig plads skal opføres i gade- eller byggelinjen og med façade til denne. Bygningen skal derhos, forsaavidt ikke strøget er undergivet aaben bebyggelse, føres helt frem til nabogrænse. Undtagelser fra disse bestemmelser kan tilstedes af reguleringskommissionen under hensyn til bygningens bestemmelse, sanitære interesser og lignende. Dog maa det ikke tillades at opføre bygning udenfor gade- eller byggelinjen. Mindre afvigelser fra gade- eller byggelinjen indtil 50 cm. indenfor denne kan tilstedes af bygningskommissionen, hvor det bare gjælder en del af facaden.

2. Hvor det for at følge gadelinjen maatte blive nødvendigt at drage bebyggelsen frem over offentlig grund, kan den byggende forlange grundens værdi bestemt ved skjon. Kommunen er i dette tilfælde forpligtet til at afstaa grunden efter den ved skjonnet fastsatte værdi.

§ 8. 1. Kommunestyret kan bestemme, at inden visse strøg i byen maa alene villamæssig bebyggelse finde sted. Førend saadan bestemmelse afgives, skal der af bygningskommissionen udfærdiges nærmere regler for, hvad der for vedkommende strøg skal ansees som villamæssig bebyggelse.

11 juni.
Nr. 3.

2. Endvidere kan kommunestyret for gader eller afsluttede dele af saadanne bestemme, at de tilstødende grunde alene maa bebygges efter en tilbagetrukket flugtlinje. Denne skal som regel være parallel med gadelinjen og maa ikke paa nogen af gadens sider trækkes i større afstand fra denne end 5 m., medmindre samtlige grundeiere samtykker.

3. For gader eller afsluttede dele af saadanne, for hvilke det er bestemt, at den tilstødende grund alene maa benyttes til villamæssig bebyggelse, kan dog byggelinjen paa hver side af gaden trækkes tilbage indtil 10 m. fra denne.

4. Er samtlige grundeiere i et kvartal enige om at begjære dette udlagt til villamæssig bebyggelse, eller er i et kvartal samtlige eiere af tomter, stødende til samme gade, enige om at begjære en tilbagetrukket byggelinje bestemt, skal begjæringen som regel tages tilfølge, naar alt krav paa erstatning frafaldes. Lige med saadan begjæring ansees det, naar en eier ligeoverfor en anden har forpligtet sig til saadan bebyggelse.

5. Hvor der er besluttet villamæssig bebyggelse eller tilbagedraget byggelinje, kan reguleringskommissionen bestemme, i hvilket høideforhold grunden skal staa til de tilstødende gader, førend bebyggelse finder sted.

6. Naar der er bygget efter en beslutning om villamæssig bebyggelse eller om en fastsat byggelinje, kan beslutningen som regel alene ophæves ved samtykke af samtlige vedkommende grundeiere.

7. I ydre zone (jfr. § 86) skal bebyggelsen som regel være aaben (villamæssig). Tætbebyggelse finder alene sted til gader, for hvilke saadan bebyggelse bestemmes af kommunestyret, efterat bygningskommissionen og reguleringskommissionen har afgivet erklæring herom. Til bestemmelse i saa henseende for den loven underlagte del af Strindens herred udfordres samtykke af Strindens herredsstyre.

§ 9. 1. Naar der agtes anlagt private gader, passager eller lignende, maa de fornødne planer med længde- og tverprofiler i 2 eksemplarer paa forhaand indsendes til reguleringskommissionens approbation. Medmindre reguleringskommissionen bestemmer noget andet, skal private gaders og passagers bredde mellem byggelinjerne være den samme som for nyregulerede, offentlige gader.

2. Saadanne af reguleringskommissionen godkendte private gader, pladse eller passager skal i enhver henseende betragtes som offentlige gader eller pladse i forhold til de bygninger, som opføres mod dem, og maa ikke afspærres eller belemres saaledes, at politiets eller brandvæsenets adkomst til nogen tid hindres eller besværliggjøres.

§ 10. Reguleringsbestemmelser, som er afgivet paa lov- 11 juni-
bestemt maade, er straks bindende saavel for vedkommende Nr. 3.
grundeiere som for de byggende, om end gaden eller pladsen
endnu ikke er udlagt til almindelig afbenyttelse. Der maa ikke
foretages nogen forandring i bygningers grundvold (underbyg-
ningen under gadelinjen) eller opføres bygninger af nogetsom-
helst slags og heller ikke ske paabygning af ældre bygning,
medmindre den besluttede regulering følges. Som ny bygning
ansees det, naar overbygningen nedtages indtil 1ste etages
gulvbjælker og igjen opføres.

§ 11. Ved opførelse af bygning paa et ikke reguleret
strøg har den byggende at rette sig efter de bestemmelser,
som reguleringskommissionen giver med hensyn til bygningens
beliggenhed, afstand fra gade eller vei m. v. Saadan bestem-
melse skal som regel være afgivet af kommissionen senest 1
maaned, efterat begjæring derom er indkommet.

§ 12. 1. Naar kommunestyret har besluttet, at ekspro-
piation skal foregaa enten til anlæg af nye gader og offentlige
pladse eller til udvidelse af ældre gader, veie og pladse, er en-
hver pligtig til, mod erstatning af kommunen enten efter overens-
komst eller takst, at afgive den fornødne grund, baade ube-
bygget, hvorunder indbefattes sjøgrund og anden grund, hvor-
paa der alene er opført skur, kai eller bolverk — og bebygget,
dog for den bebyggede grunds vedkommende kun efter særskilt
beslutning af kommunestyret.

2. Naar et afbrændt strøg skal reguleres, er vedkom-
mende grundeier pligtig til at afstaa til kommunen ogsaa den
grund, som ansees fornøden til tomternes indbyrdes regulering,
mod erstatning af kommunen efter overenskomst eller takst.
Eieren er i saa tilfælde dog forpligtet til at finde sig i, at der
som vederlag for afstaaelsen anvises ham ligesaa tjenlig tomt i
samme kvartal eller ved den tilstødende side af nabokvartalet.
Ved kvartal forstaaes ethvert bygningskompleks, som begræn-
ses af offentlige gader eller andre offentlige færdselsveie. I
tilfælde af tvist om den anviste tomts lige godhed eller belei-
ghed afgjøres sagen ved lovligt skjøn. Tilbagestaaende kjel-
dere, mure eller andre ruiner efter en ildebrand skal ikke være
til hinder for grundens ekspropriation som ubebygget og skal
medtages i taksten, saafremt ikke eieren foretrækker at bort-
føre dem inden en passende frist.

3. Grundeieren er endvidere, ogsaa udenfor det i fore-
gaaende passus nævnte tilfælde, pligtig til, naar et strøg skal
reguleres, mod erstatning efter overenskomst eller takst, at af-
staa til kommunen den ubebyggede grund, som behøves til
tomternes indbyrdes regulering, forsaavidt dette kan ske, uden
at eierens berettigede interesse af at beholde eiendommen

11 juni. ubeskaaret derved krænkes, hvilket i tvilstilfælde afgjøres ved
Nr. 3. skjøen.

4. Med kongelig approbation kan kommunestyret desuden kræve afstaaelse af bebygget eller ubebygget grund, som vel ikke skal inddrages under de paagjældende gader, kaier eller pladse eller tiltrænges til tomters indbyrdes regulering, men som dog ligger saaledes, at det maa ansees for at være af væsentlig betydning at have raadighed over dem for at kunne gennemføre en hensigtsmæssig regulering og en tilfredsstillende ordning af bebyggelsesforholdene ved eller mellem disse gader m. v.

5. Naar bygning, som staar udenfor gadelinjen, undergaar hovedreparation, hvorved dens ydervægge ovenfor grundmuren for nogen del bliver nedrevet, er eieren pligtig til, mod erstatning efter overenskomst eller takst, at indrykke bygningen saaledes, at den kommer i flugt med gadelinjen, og, paa hjørnetomt, at bryde dens hjørne overensstemmende med § 68.

6. Saalænge en reguleringsbeslutning ikke er approberet, kan ekspropriation til dens iværksættelse ikke finde sted. Forsøgstakst kan afholdes over baade bebygget og ubebygget grund og for førstnævnte grunds vedkommende ogsaa, førend reguleringen har været forelagt kommunestyret eller kongen. Ingen takst er bindende for grundeieren længere end i 6 maa- neder fra dens afholdelse.

§ 13. 1. Ekspropriationer, som udkræves til gennemførelse af besluttet regulering, iværksættes efterhaanden og i den udstrækning, som kommunestyret bestemmer. Ekspropriation af gadegrund medfører ikke forpligtelse for kommunen til straks at anlægge eller oparbejde gaden.

2. Grundeieren kan dog, forsaavidt begjæring fremsættes inden 1 aar, efterat reguleringsbeslutningen er ham meddelt eller offentlig bekendtgjort, forlange, at kommunen straks skal indløse ubebygget grund, som er bestemt til saadan plads eller gade, naar det afgjøres ved lovligt skjøen, enten at den grund, han vilde beholde tilbage, i sin helhed bliver utjenlig til bebyggelse, eller at hans eiendom formedelst den indskrænkning i byggefriheden, som reguleringen medfører, ikke længere kan ansees skikket for en bebyggelse, som er regningsvarende efter dens størrelse, beliggenhed og øvrige forhold. Ved afgjørelsen heraf skal tages i betragtning, at der efter bestemmelsen i § 20 dog ikke vilde være adgang til at bebygge tomten, medmindre der fører oparbejdet gade til og langs den.

3. Naar en eiendom som følge af en i medhold af § 8 passus 1 og 2 truffen bestemmelse paa grund af særlige omstændigheder skjønnnes at ville blive ødelagt som byggetomt paa saadan maade som ovenfor anført, skal grundeieren ligeledes

inden den ovenfor fastsatte frist kunne kræve erstatning af kommunen efter takst, selv om ikke nogen del af hans grund ved reguleringen er bestemt til at udlægges til gade eller offentlig plads. Ved afgjørelsen heraf bliver navnlig at tage i betragtning, hvorvidt den paabudte byggemaade efter eiendommens beliggenhed og under hensyn til bestemmelsen i § 87 maa betragtes som usedvanlig.

11 juni.
Nr. 3.

4. Naar en grundeier ved en i medhold af nærværende paragraf afholdt skjøns- eller ekspropriationsforretning paastaar erstatning af kommunen paa grund af, at hans eiendom ved regulering eller ved en i medhold af § 8, passus 1 og 2 truffen bestemmelse er bleven utjenlig til en regningssvarende bebyggelse, og dette ved skjønnen godtgøres at være tilfældet, er kommunen berettiget til at indløse eiendommen i dens helhed efter takst. Forsaavidt en saadan paastand som ovenfor anført alene fremsættes med hensyn til et grundstykke, som ved regulering er fraskilt en eiendom, er kommunen under samme betingelser berettiget til at indløse dette.

§ 14. 1. Naar ny gade eller plads udlægges af kommunen, skal eieren af de tilstødende grunde erstatte kommunen dens hele udlæg — heri indbefattet ulempeerstatning — ved erhvervelsen af den fornødne grund, dog bare til en bredde af 20 m. Erstatningsbeløbet fordeles mellem grundeierne efter længden af hver grunds (matr.-nr.s) linje til gaden eller pladsen. Ved fordelingen skal den gadestrækning, som udlægges paa samme tid, betragtes som en enhed, saaledes at erstatningsbeløbene beregnes efter den gennemsnitspris, for hvilken kommunen i sin tid har erhvervet grunden.

2. Den grundeier, som paa det tidspunkt, da gaden eller pladsen udlægges, har bebygget eller bebygger sin tomt med bygning, som har vindu eller dør mod eller indkjørsel fra den udlagte gade eller plads, skal straks udrede sin andel, de øvrige grundeiere derimod først, naar de opfører saadan bygning eller forsyner bygning, som allerede staar paa grunden, med vindu eller dør mod eller indkjørsel fra den nye gade eller plads.

3. Hvorledes erstatningen skal fordeles mellem den grund, som kun har adkomst til gaden over et andet matr.-nr., og dette sidste, afgøres ved skjøn, optaget paa kommunens bekostning.

4. Er nogen del af gadegrunden ydet gratis, skal dens værdi bestemmes ved takst og medtages ved beregningen af gennemsnitsprisen. Ved bestemmelsen af det erstatningsbeløb, som efter de ovenfor opstillede regler skal udlignes paa eieren af tomter stødende til den gratis afstaaede del af gadegrunden, skal grundeieren godtgøres værdien af den i sin tid gratis afstaaede grund. Denne ret for vedkommende grundeier gaar

11 juni. under ingen omstændighed videre end til likvidation, idet nemlig overskydende beløb kommer kommunen tilgode.

5. De beløb, som ifølge disse bestemmelser skal tilsvares bykassen, skal, forsaavidt de ikke kan likvideres i vedkommende eier tilkommende erstatning, erlægges inden 3 maanedes, efterat opgave over størrelsen er meddelt, eller, saafremt vedkommende ønsker henstand, i høist 10 aarlige terminer, mod at der svares 5 af hundrede i aarlig rente af det til enhver tid tilbagestaaende beløb. Erklæring herom maa være afgivet inden de 3 maanedes forløb og maa tinglyses ved første eller andet ting derefter. Beløbene kan inddrives ved udpantning og nyder samme pantesikkerhed og fortrinsret, som tilkommer de kommunale skatter paa fast eiendom. Den prioriterede panteret tabes for den del af beløbene, for hvilken der ikke er søgt udpantning inden et halvt aar fra forfaldsdag, eller udpantningen ikke er tinglyst ved første eller andet almindelige ting efter dens afholdelse.

6. Naar ældre vei eller gade, som tilhører private, overtages eller udvides af kommunen, gjælder med hensyn til grundeierens forpligtelse til at erstatte kommunen dens udgifter til erhvervelse af gadegrunden, hvad der ovenfor er bestemt for ny gade eller plads.

Det samme gjælder, naar ældre gade eller plads udvides af kommunen; dog er grundeieren i dette tilfælde ikke forpligtet til at erstatte kommunen et større beløb end det, hvorved hans eiendom ved lovligt skjøn antages at være steget i værdi ved den trufne foranstaltning.

§ 15. Ved bedømmelsen af den erstatning, som en grundeier tilkommer for afstaaelse af grund til gade, vei eller offentlig plads, og ved afgjørelsen af spørgsmaalet, om en grund ved reguleringen eller ved en i henhold til § 8, 1ste og 2den paragraf truffen bestemmelse bliver ubebyggelig eller utjenlig til en regningssvarende bebyggelse, skal intet hensyn tages til deling af grund, som har fundet sted, efterat vedkommende beslutning er vedtaget af reguleringskommissionen eller af formandskabet, saafremt sagen ikke har været gjenstand for forbedrende behandling af reguleringskommissionen.

§ 16. A. For Trondhjems by gjælder følgende regler:

1. Ved afhændelse af tomt eller grund skal den afhændede grund paa kontrahenternes bekostning opmaales og kart- og maalebrev udstedes, forsaavidt dette ikke forhen er skeet.

2. Naar en tomt eller grund udstykkes, skal stadskonduktøren straks forsyne hver del med nummer, som intages i kartforretningen og derefter indføres i matrikulen.

3. Intet skjøde eller fæstebrev paa tomt eller grund maa 11 juni.
tinglæses, medmindre maalebrev eller gjenpart af samme med- Nr. 3.
følger.

4. Fra foranstaaende bestemmelser kan overøvrigheden efter anbefaling af magistrat og formandskab indrømme fritagelser ved afhændelse af større eiendomme, saalænge ikke nogen udstyknig deraf foregaar.

B. For ydre zone (byggebeltet) gjælder følgende regler:

1. Forinden deling af eiendom finder sted, skal anmeldelse herom indsendes til reguleringskommissionen.

2. Anmeldelsen skal indeholde opgave over den omtrentlige størrelse saavel af hovedbølet som af den eller de parceller, der agtes udskilt, samt oplysning om delelinjens afstand fra de paa eiendommen opførte bygninger.

3. Reguleringskommissionen kan, om den finder det fornødent, kræve sig forelagt kart og delingsplan samt oplysning om de til parcellerne projekterede adkomstveie.

4. Ingen skyldsætningsforretning maa tillades afhjemlet, medmindre der i retten forevises skriftlig erklæring fra reguleringskommissionen om, at der fra dens side intet er at bemærke ved delingen.

§ 17. Ethvert kart skal angive det sande nord, vise fladeindhold og ikke alene hver sides længde, men ogsaa enhver fornøden konstruktionslinje i metermaal, saa at tomtens eller grundens figur efter de optagne og paaskrevne maal med lethed igjen kan opkonstrueres i hvilkensomhelst maalestok. Det skal tillige fremstille noget af de tilstødende grunde og vise grundeierens navn, eiendommens matrikulnummer, og hvor den er beliggende. Den maalestok, hvorefter disse karter indrettes, bør i regelen være $\frac{1}{500}$ af den virkelige størrelse. Dog kan ogsaa en mindre maalestok anvendes, forsaavidt karterne ikke efter den angivne kan indtages i protokollen.

§ 18. Stadskonduktøren skal føre en protokol, hvori alle opmaalings- og kartforretninger indføres, og den konstruerede figur af den opmaalte grund indtages under bekræftning af ham og kartvidnerne. Denne protokol skal autoriseres og aarlig eftersees af Magistraten.

Desuden holder stadskonduktøren de journaler, kopibøger og andre protokoller, som magistraten bestemmer.

Samtlige bøger og protokoller anskaffes for kommunens regning.

§ 19. For opmaalning af tomter og grunde og for meddelelse af attest herom med videre betales saadan godtgjørelse til kommunen, som kommunestyret med kongens approbation bestemmer.

11 juni. Betalingen anføres paa forretningen og erlægges ved udleveringen. Beløbene kan inddrives ved udpantning og nyder samme pantesikkerhed og fortrinsret, som tilkommer de paa fast eiendom hvilende kommunale skatter.

Nr. 3.

Kapitel III.

Om bygningseieres pligt med hensyn til oparbeidelse af gader.

§ 20. 1. Ingen tomt maa bebygges, medmindre der til og langs den fører gade, som er overtaget til vedligehold af kommunen, eller som er oparbejdet med fortaug, rendesten og kloakledning og godkjendt af magistraten — eller der til den fører vei eller anden adgang, som er godkjendt af magistrat og formandskab som adkomst til tomten. Denne bestemmelse gjælder dog ikke den del af Strindens herred, som i bygningsanliggender betragtes som henhørende til Trondhjems by. Magistraten kan bestemme, at fortaug indtil videre ikke oparbejdes.

2. Magistrat og formandskab kan bestemme, at gader indtil videre ikke udlægges eller oparbejdes i den fulde regulerede bredde, saalænge dette ikke findes paakrævet af hensyn til trafikken eller af andre grunde.

Eierne af de tilstødende grunde er i dette tilfælde forpligtet til at holde de grundstykker, der saaledes indtil videre ikke udlægges til gade, i ordentlig stand og forsynet med en passende indhegning efter reguleringskommissionens nærmere bestemmelse, medmindre den fritager herfor, jfr. § 67.

3. Kjørebane og fortaug oparbejdes og kloakledning anlægges paa den maade, som magistrat og formandskab bestemmer i henhold til forskrifter, som allerede er fastsat eller bliver fastsat af kommunestyret med kongelig stadfæstelse.

§ 21. Privat oparbeidelse af gade maa ikke ske uden tilladelse af magistrat og formandskab. Naar saadan tilladelse er meddelt, er grundeieren berettiget til at afholde de fornødne ekspropriationer. For disse ekspropriationer saavel som for de til gaden stødende grundeieres forpligtelse til at deltage i udgifterne ved gadens anlæg og oparbeidelse skal de samme regler gjælde, som i denne lov er fastsat for kommunens adgang til at iverksætte gadeanlæg. Dog maa de fornødne legitimationer for de medgaaede udgifter indsendes til magistraten til godkendelse. Forsaavidt der fra magistratens side intet er at bemærke ved regningerne, er vedkommende grundeier berettiget til at faa udgifterne udlignet paa de interesserede eiendomme og beløbene indkrævede ved magistratens foranstaltning overensstemmende med de regler, som gjælder, naar gade er op-

arbeidet for kommunens regning. Denne adgang for privat- 11 juni.
mænd til ekspropriation og refusion for gadeoparbeidelse gjæl- Nr. 3.
der ikke ved oparbeidelse af private gader eller passager
(jfr. § 9).

§ 22. Naar gade, hvis vedligeholdelse ikke var overtaget af kommunen, da loven af 21de mai 1894 traadte i kraft, oparbeides for kommunens regning, i det hele eller for en del, skal de, som efter nærværende lovs ikrafttræden har opført eller opfører ny bygning paa tomter, langs hvilke oparbeidelse af gade med fortaug, rendesten og kloak er bekostet af kommunen, erstatte bykassen dens udlæg. Erstatningen beregnes efter de i §§ 23, 24 og 25 givne regler og fordeles mellem grundeierne efter hver grunds (matr.-nr.s) linje til gaden. Ved beregning af erstatningen betragtes hele den gadestrækning, som samtidig oparbeides, som en enhed. For bygninger, som er opført, før denne lov træder i kraft, bliver reglerne i lov af 21de mai 1894 fremdeles gjældende.

§ 23. Med hensyn til anlæg af kloakledning skal en bygningseiers forpligtelse ikke strække sig videre end til at deltage i at bekoste nedlagt lerrør af indtil 305 mm. diameter. Finder kommunestyret, at ledningen bør gives større dimension eller udføres af andet materiale, skal bygningseieren bare udrede, hvad der vilde falde paa ham, om der havde været anbragt ledning af ovennævnte dimension og materiale.

§ 24. 1. Heller ikke pligter en bygningseier for oparbeidelse af fortaug med rendesten at erstatte bykassen et større beløb end 8 — otte — kroner pr. løbende meter af grunden (matrikulnummeret) langs gaden eller at udrede større andel af udgifterne ved den øvrige gades oparbeidelse og kloakledning i den end 12 — tolv — kroner pr. løbende meter af grunden (matrikulnummeret) langs gaden, hvor denne er oparbeidet i fuld bredde, og 8 — otte — kroner, hvor den er oparbeidet i 8,80 meters bredde, selv om disse arbeider maatte have kostet kommunen mere.

2. Saalænge kloakledning ikke er lagt, nedsættes den sidstnævnte andel med 2 — to — kroner pr. løbende meter.

3. Hvert 5te aar, efter at nærværende lov er traadt i kraft, skal kommunestyret fatte beslutning om, hvorvidt de ovenfor nævnte andeles størrelse skal forøges eller formindskes som følge af stigende eller faldende arbejdspriser eller af andre grunde. Beslutning om saadan forandring maa stadfæstes af kongen.

§ 25. 1. Saasnart vedkommende arbeide er udført, meddeler magistraten enhver af bygningseierne, hvad han har at betale til bykassen. Betalingen erlægges inden 3 maaneder efter meddelelsen eller, saafremt vedkommende ønsker henstand,

11 juni. i høist 10 aarlige terminer, mod at der svares 5 af hundrede
 Nr. 3. i aarlig rente af tilbagestaaende beløb. Erklæring herom maa
 være afgivet inden de 3 maaneder og maa tinglæses ved første
 eller andet ting derefter.

2. Medmindre anderledes af kommunens vedkommende
 bestemmes, tillades ikke ny bygning opført til oparbejdet gade,
 forinden det paa vedkommende eiendom faldende bidrag til
 gadens oparbejdelse i sin helhed er betalt.

§ 26. 1. Foranstaaende bestemmelser er ikke til hinder
 for, at kommunestyret lader bykassen i det hele eller for en
 del endelig bære udgifterne ved oparbejdelse af gader m. v.,
 hvor dertil findes føie af hensyn til gadens betydning for færds-
 selen eller af andre grunde.

2. De offentlige veie, som ved byens udvidelse er kom-
 met eller kommer ind under dens omraade, betragtes som gamle
 gader, saaledes at de heromhandlede udgifter for deres ved-
 kommende bæres udelukkende af kommunen.

§ 27. 1. Fra hvilken tid gade og fortaug, som er op-
 arbejdet privat af grundeier i medhold af §§ 20 og 21, skal
 overtages til vedligehold af kommunen, afgjøres af magistrat
 og formandskab.

2. Fortaug med tilhørende rendesten ved de gader, som
 ikke omfattes af §§ 20, 21 og 22, kan huseierne forlange over-
 taget af kommunen mod at erlægge til bykassen en godtgørelse
 overensstemmende med §§ 24 og 25; beregnet efter, hvad det
 antages at ville koste kommunen at bringe fortauget i den
 stand, at det fyldestgør de i § 20, passus 3, omhandlede for-
 skrifter.

§ 28. Bygning, som efter brand gjenopføres paa ældre
 bygnings tomt, betragtes som gammel bygning i forhold til
 dette kapitels bestemmelser, medmindre dens brandtakst bliver
 mindst det dobbelte af den gamle.

§ 29. Under gade er i dette kapitel indbefattet plads.

§ 30. De beløb, som ifølge dette kapitels bestemmelser
 skal tilsvares bykassen, kan inddrives ved udpantning og nyder
 samme pantesikkerhed og fortrinsret, som tilkommer de paa
 fast eiendom hvilende kommunale skatter. Den prioriterede
 panteret tabes for den del af beløbene med renter, for hvilke
 der ikke er søgt udpantning inden et halvt aar fra forfaldsdag
 eller udpantningen ikke er tinglæst ved første eller andet al-
 mindeligt ting efter dens afholdelse.

Kapitel IV.

Om byggeforetagender.

Anmeldelse før arbeidets begyndelse og under udførelsen.

§ 31. 1. Uden foregaaende skriftlig anmeldelse til byg-
 ningskommissionen og derefter modtaget tilladelse (byggetilladel-

seskort) maa der ikke foretages gravningsarbeider eller anden 11 juni-
begyndelse til ny bygning, forstøtningsmur eller indhegning Nr. 3.
mod gaden og heller ikke paabegyndes saadanne reparationer,
forandringer eller indredninger, hvortil bygnings-, brand- eller
sundhedslovgivningen knytter forskrifter.

2. Anmeldelsen indsendes gennem stadskonduktøren og
maa afgives særskilt for hvert nummer, forsaavidt der agtes
bygget paa flere matrikulnumre. Den skal været affattet i to
eksemplarer efter et af bygningskommissionen foreskrevet skema
og skal, forsaavidt det ikke efter arbeidets beskaffenhed eller
stedets beliggenhed findes overflødigt, være ledsaget af 2 eks-
emplarer af:

a. Tegninger efter en maalestok af mindst 1 : 100, som tyde-
lig angiver det paatænkte arbeides beskaffenhed i alle de
retninger, i hvilke der kan blive spørgsmaal om at prøve
dets lovlighed. Særlig skal tegningen være forsynet med
indskrevne maal, indeholde opgave i samtlige grundplaner
over hvert rums benyttelse, og ved reparationer, ombyg-
ninger eller forandringer udvise saavel de ældre som nye
forhold.

b. Forklaring over det tilsigtede arbejde tilligemed en be-
skrivelse over grundens beskaffenhed og i fornødent fald
en beregning over den belastning, for hvilken den vil
blive udsat.

c. Situationsplan i maalestok af mindst 1 : 500 med angivelse
af nordlinje og tilstødende bebyggelse.

d. Forsaavidt byggearbeidet forudsætter anvendelse af mate-
rialier eller konstruktioner udenfor det almindelige og er-
faringsmæssige, skal anmeldelsen være ledsaget af nøiagtige
detaljtegninger i maalestok af mindst 1 : 20 tilligemed
fuldstændige styrkeberegninger samt alle til dens prøvelse
fornødne oplysninger.

3. Anmeldelsen skal derhos indeholde oplysning om, hvem
der bærer ansvaret for tegningernes rigtighed og for arbeidets
lovlige og fagmæssige udførelse, samt erkendelse fra vedkom-
mende om, at han har overtaget dette ansvar.

4. Efterat stadskonduktøren selv eller i tilfælde gennem
vedkommende bygningsinspektør har gjort sig bekendt med
forholdene paa stedet, afgiver han indstilling til bygningskom-
missionen, der afgjør sagen.

Dog kan stadskonduktøren selv afgjøre sagen, hvor der
alene handles om piber eller ildsteder, opførelse af skur eller
bod (§ 62) eller indhegning af grund. Det samme gjælder,
naar arbeidet angaar almindelig reparation eller uvæsentlig for-
andring af ældre bygning.

11 juni.
Nr. 3.

5. Stadskonduktøren indsender til bygningskommissionen rapport om de bygningstilladelser, han meddeler.

6. Det ene eksempler af anmeldelsen og af bilagene skal af stadskonduktøren tilbagesendes anmelderen med paategning om sagens afgjørelse og i tilfælde udskrift af bygningskommissionens protokol i regelen inden 14 dage, efter at anmeldelsen er indgivet, naar sagen har været forelagt for bygningskommissionen, men inden 3 dage, naar den afgøres af stadskonduktøren. Disse frister gjælder dog ikke, hvis sagen maa forelægges reguleringskommissionen, sundhedskommissionen eller anden myndighed.

7. Forsaavidt det anmeldte arbejde helt eller delvis nægtes, anføres i paategningen grunden til dette.

8. Ved tilbagesendelsen af den approberede anmeldelse vedlægges stadskonduktøren et byggetilladelseskort, som, naar det gjælder opførelse af ny bygning, angiver den byggendes forpligtelse til at gjøre de anmeldelser, som § 33 paabyder.

9. Angaar anmeldelsen et arbejde, som forudsætter materialier eller konstruktioner udenfor det almindelige og erfaringsmæssige, har bygningskommissionen adgang til at forlange, at den eller de ansvarshavende godtgjør, at de er i besiddelse af fornøden indsigt og praksis i bygningsfaget.

10. Med hensyn til yderligere forpligtelse til anmeldelse om opførelse eller forandring af ildsteder og andre indretninger henvises til § 96.

11. Ønskes den approberede tegning forandret i nogen henseende under arbejdets udførelse, maa ny anmeldelse herom indgives til stadskonduktøren og dennes eller bygningskommissionens samtykke erhverves. Det samme gjælder, hvis bygninger eller dele af saadanne agtes taget i brug til andet oie-med, som i væsentlig grad adskiller sig fra, hvad der er forudsat i den allerede approberede anmeldelse, selv om ingen forandring af byggeverkets konstruktive dele agtes foretaget.

12. Er et byggearbejde ikke paabegyndt inden 1 aar, efter at approbationen er meddelt, taber denne sin gyldighed.

13. Dersom et arbejde indstilles i længere tid end 3 maaneder, maa det ikke gjenoptages uden stadskonduktørens tilladelse.

14. Er et byggearbejde udført i overensstemmelse med en approberet plan, men det senere viser sig at være lovstridigt, og huseieren tilpligtes i henhold til denne lovs § 106 at rette det lovstridige, kan han fordrø erstatning af kommunen efter lovligt skjøn, optaget paa kommunens bekostning, dog bare, forsaavidt det efter omstændighederne maa antages, at han har været i god tro.

15. Nedrivning af ældre bygning maa ikke finde sted uden efter skriftlig andmeldelse til stadskonduktøren og derefter modtagen tilladelse, der skal indeholde nærmere regler for arbeidets udførelse. 11 juni. Nr. 3.

§ 32. Ved opførelse af ny bygning eller af forstøtningsmur eller hegn mod gade eller mod offentlig grund skal den byggende, førend arbeidet paabegyndes, begjære paavisning paa stedet hos stadskonduktøren med hensyn til gade- og bygge- linjen og hos stadsingeniøren med hensyn til gadens høidefor- hold. Disse paavisninger skal foretages inden 8 dage, efter at begjæringen er fremkommet.

§ 33. 1. Under byggearbeidet skal skriftligt varsel gives stadskonduktøren mindst 2 dage i forveien, medmindre bygningskommissionen for byggebeltets vedkommende anser det upaakrævet:

- a. Naar gravningsarbeidet skal paabegyndes.
- b. Naar fundamenterne skal anlægges.
- c. Naar sokkelmuren paabegyndes i terrænhøiden.
- d. Naar drænerings- og kloakarbejder paabegyndes.
- e. Naar tagtækningen er fuldført og piberne opmuret.
- f. Naar gulvplankerne skal lægges over stubbeloftsfylden og indredningsarbejde skal paabegyndes.

Det samme gjælder, naar stadskonduktøren ellers har for- langt særskilt underretning, og naar der foregaar nogen veks- ling af bygherre eller bygmester.

2. Byggetilladelseskortet, anmeldelsen og de approberede tegninger skal altid have tilstede paa tomten, hvorhos der al- tid skal opgives nogen, som paa vedkommendes vegne skal modtage stadskonduktørens meddelelse for det tilfælde, at byg- herre eller bygmester ikke selv er tilstede.

3. Saasnart stadskonduktøren har modtaget de ovenfor under passus 1, litr. a, c og d anførte varsler, underretter han uopholdelig stadsingeniøren og, forsaavidt litr. d angaar, tillige sundhedskommissionens formand.

4. Før indredningsarbeidet paabegyndes, erlægger den byggende saadan betaling, som er eller bliver bestemt efter § 103, for tilsynet og meddelelse af attest om lovligheden af det udførte arbejde.

5. Ved enhver helt eller delvis ny murbygning, som er bestemt til varigt ophold for mennesker, maa puds eller ind- redningsarbejder ikke paabegyndes tidligere end 6 uger, efter at den i passus 4 omhandlede attest er udstedt.

6. Hvor stadskonduktøren maatte finde det paakrævet, kan han derhos paabyde, at bygningen efter udløbet af de nævnte 6 uger yderligere skal henstaa en nærmere bestemt tid, førend puds- og indredningsarbeidet kan paabegyndes.

11 juni. 7. Til indredningsarbeide henregnes her ikke bjelke-
Nr. 3. lagsarbeider, d. e. anbringelse af forskaling og af stubbeloft med fyld.

8. Udvendig puds paa ydervægge for rum, bestemte til varigt ophold for mennesker, maa ikke udføres i tiden fra 15de november til 15de mars, medmindre dette under særlige omstændigheder tilstedes af stadskonduktøren.

9. I anledning af besigtigelsen er stadskonduktøren berettiget til at kræve udført eller paa eierens bekostning lade udføre de arbeider, som maatte findes paakrævede til undersøgelse af murværket.

10. Førend noget bygværk, bestemt til varigt ophold for mennesker, tages i brug, skal eieren skriftlig begjære tilladelse hos stadskonduktøren. Naar denne finder bygningen eller den del, som agtes benyttet, at være lovlig udført, udfærdiger han uden betaling attest for arbeidets lovlighed og bestemmer, i hvilken udstrækning og fra hvilken tid bygningen kan tages i brug. Dette gjælder saavel ved nybygning, som naar ældre bygning er ombygget. Den her omhandlede attest maa ikke meddeles, før stadskonduktøren har indhentet erklæring fra sundhedskommissionens formand om, at bygverket kan tages i brug uden fare for helbredden.

11. Ved andre bygningsarbeider skal den byggende, naar arbeidet er færdigt, mod det bestemte gebyr (jfr. § 103) erhverve stadskonduktørens attest om, at det er lovlig udført.

Murbygninger og træbygninger.

§ 34. Bygninger benævnes i denne lov murbygninger, naar ydervæggene helt er opført af mur, og træbygninger, naar deres ydervægge for nogen del bestaar af træ. Benyttes andet materiale, bestemmer bygningskommissionen, til hvilken af de nævnte arter bygningen skal henregnes.

A. Murbygninger.

§ 35. 1. Enhver ny bygning skal, med den undtagelse, som nedenfor bestemmes for udhusbygning, opføres fra underkant af 1ste etages gulvbjelkelag med ydervægge af mindst $1\frac{1}{2}$ stens tykkelse.

2. Ydervægge med vinduer eller andre større aabninger skal i 3-etages bygninger i 1ste etage og i 4-etages bygninger i 1ste og 2den etage have mindst 2 stens tykkelse; i 5-etages bygninger skal de i 1ste etage have mindst $2\frac{1}{2}$ stens og i 2den og 3die etage mindst 2 stens tykkelse; jfr. dog med hensyn til brandvæg § 38, punkt 1.

3. Ydervægge uden større aabninger skal have mindst 2 stens tykkelse i 1ste etage i 4-etages bygninger, og i 1ste

og 2den etage i 5-etages bygninger. I disse vægge, hvori kun maa anbringes vindu af 50 cm. bredde eller andre smaa aabninger, er det tilladt at anbringe 1 stens blindinger, dog paa bygninger med flere end 2 etager alene i de to øverste og i væggen ovenfor disse. Pillarerne maa ikke være under 45 cm. brede; blindingerne maa afbrydes 30 cm. under hver bjelkelagshøide, og deres bredde maa ikke være over 2,50 m. Brystblindinger under vinduer er tilladt. 11 juni. Nr. 3.

4. Alle ydervægge maa være forsvarlig forankret til bjelkelagene. Ankrenes indbyrdes afstand maa ikke overstige 3 m., hvilket ogsaa skal iagttages ved endegavlens forankring til tagverket.

5. Murvægge skal paa alle tilgængelige flader være rappede, pudsede eller spækkede.

6. Mellemvægge, som benyttes til at lægge bjelker i, kan i bygninger paa ikke over 2 etager opføres af 1 stens mur eller med mindst $\frac{1}{2}$ stens udmuret bindingsverk. I bygninger med flere end 2 etager skal disse vægge opføres af $1\frac{1}{2}$ stens mur, dog kan i øverste etage bruges 1 stens mur.

7. Andre mellemvægge med undtagelse af de nedenfor i passus 8 og 13 omhandlede kan opføres af kompakt træ, medmindre bygningskommissionen anderledes bestemmer. Med hensyn til portrumsvægge henvises til § 52.

8. De vægge, som omslutter de i § 54 paabudne trapper, og de gange, som fra gade, gaardsplads eller portrum fører til paabudne ildfaste trapper, skal være af mur af mindst 1 stens tykkelse og uden træpanelig i trapperummet; fod- og taglister af træ kan dog anbringes. Bygningskommissionen kan, hvor den finder det paakrævet, paabyde, at ogsaa indre gange, der fører til trapper, skal have murvægge.

9. Bygningskommissionen kan, hvor den finder det paakrævet, paabyde større murtykkelser end ovenfor foreskrevet, saavel for ydervægge som for mellemvægge, samt at lofts-bjelkelag i bygning med ildsted skal forsynes med brandgulv efter en konstruktion, som godkjendes af bygningskommissionen.

10. Vaaningshuse maa ikke have beboelsesleiligheder eller rum til varigt ophold for mennesker i mere end 4 etager i indre og mellemste zone og 3 etager i ydre zone. I indre zone tillades dog opført bygninger med 5 etager til offentlig plads eller gade af mindst 20 m. bredde. I ydre zone kan bygninger opføres i 4 etager til mindst 20 m. brede gader, for hvilke tætbebyggelse er bestemt. I etagernes antal medregnes loft og kjelder, forsaavidt der sammesteds er indredet andre beboelsesrum end storrus, rullebod, strygeværelse og lignende til brug for beboernes personlige behov, herfra undtages kjeldere med beboelsesrum, som ikke optager over $\frac{1}{3}$ af grundarealet.

11 juni.
Nr. 3.

11. Udhushbygninger (bygninger uden rum, som er bestemt til varigt ophold for mennesker) med indtil 4 m. højde til gesimsens overkant eller indtil 7 m. højde til øverste væggespids kan opføres af 1 stens mur. Opføres de i større højde, kan de øverste 4 m., regnet fra øverste væggespids, opføres af 1 stens mur, men væggene nedenfor maa forsterkes med mindst $\frac{1}{2}$ sten for hver 4 m.

12. Vindus- og døråbningers bredde maa tilsammen ikke overstige $\frac{2}{3}$ af væggens længde. Bygningskommissionen kan dog tilstede undtagelser, hvor der til pillarer anvendes materialer af mere end almindelig styrke.

13. Bygning, hvis længste udstrækning, maalt efter bygningens akse, er over 40 m., skal for hver 40 m. udstrækning være afdelt med en murvæg af mindst 1 stens tykkelse, der skal naa 30 cm. over tagfladen og være uden åbninger. Undtagelse herfra kan tilstedes af bygningskommissionen, forsaavidt bygningens bestemmelse er til hinder for en saadan afdeling.

§ 36. Murlægter for bjelkelag maa ikke indlægges i mur mellem 2 etager af samme murtykkelse undtagen for tagbjelkelaget. Heller ikke maa murvæggene svækkes ved indmuring af spigerrækker. I mur af mindst $1\frac{1}{2}$ stens tykkelse kan derimod spigerklodse af $\frac{1}{2}$ stens størrelse indlægges med 2 stens mellemrum.

Med hensyn til hulmur henvises til § 92.

§ 37. 1. Ingen bygning maa opføres til en større højde end den tilstødende gades bredde. Høiden regnes fra gadens regulerede midtlinje til gesimsens overkant, hvorved forstaaes skjæringslinjen mellem den ydre vægflade og tagfladen. Dog maa ingen ved denne bestemmelse tillades at bygge til en større højde end 18 m. i indre zone og 15 m. i mellemste og ydre zone eller hindres i at bygge til en højde af indtil 9 m. Mod veit af mindre bredde end 5 m. maa høiden dog ikke overstige 7 m.

2. Gadens bredde kommer ikke i betragtning, naar den ikke kan bebygges paa den modsatte side, f. eks. ved offentlig plads, park eller kai.

3. For hjørnebygninger bestemmes den tilladte største højde til middelhøiden af de for ydervæggene mod gade tilladte største høider, beregnet efter hver façadevægs længde mod gaden.

Bygningskommissionen kan dog tillade, at hjørnebygning mod den smaleste gadé i en længde af indtil 12 m. fra hjørnet opføres i den efter den bredere gade tilladte største højde.

4. Gavlfacade kan opføres mod gade i de ovenfor tilladte høider, regnet til dens høieste punkt.

5. Trækkes bygningen tilbage fra gadelinjen, skal ved beregningen af dens største tilladte højde det grundstykke, som ligger mellem bygningen og gadelinjen, og som ikke maa bygges, lægges til gadebredden, saaledes at denne regnes til bygningens yderste vægfremspring (jfr. § 59, 4).

11 juni.
Nr. 3.

I dette tilfælde bliver høiden at maale fra grundfladens middelhøjde, jfr. § 8, 5.

6. Har gaden fald, maales høiden fra dens middelhøjde udenfor bygningen.

7. Ved gadebredde forstaaes i nærværende paragraf den regulerede bredde udenfor vedkommende eiendom.

8. Side- og bagbygning kan opføres i samme højde som ovenfor er tilladt for forhuset; dog regnes høiden fra det planerede gaardsrums middelhøjde, forsaavidt gaardsrummet ligger lavere end gaden. Høiden af saadanne bygninger maa dog ikke overskride gaardsrummets tvermaal med et tillæg af 6 m. Er gaardsrummet uregelmæssigt, beregnes en gennemsnitshøjde. Bygninger, som til øverste tagkant ikke overskrider 5 m. i højde, og som tilsammen ikke har større grundflade end 40 m.², tages ikke i betragtning ved beregning af høiden for side- og bagbygningers frontvæg. Side- og bagbygninger kan i den indre zone, uanseet ovenanførte bestemmelse, opføres til samme højde som forhuset paa betingelse af, at der i disse bygninger ikke benyttes til varigt ophold for mennesker noget rum, hvis gulv ligger lavere under overkanten af gesimsen paa den ligeoverfor liggende bygning paa samme tomt end bredden af det mellemliggende gaardsrum med tillæg af 6 m.

Høiden af side- og bagbygninger med halvtæg maa i ethvert tilfælde ikke overskride 21 m. til mønet. Angaaende opførelse af side- og bagbygninger ved tætbebyggelse i ydre zone henvises forøvrigt til § 48.

9. Undtagelser fra de ovenfor givne bestemmelser kan tilstedes af bygningskommissionen, naar bygningen efter sin bestemmelse eller af kunstneriske hensyn tiltrænger en større højde, og naar der benyttes fladt tag. Endvidere kan bygningskommissionen ved bebyggelse af hjørnetømter tilstede, at forhusets højde bibeholdes i længere strækning mod veit end foran foreskrevet, naar det findes billigt paa grund af den tiloversblevne tomts ubetydelighed.

10. I tilfælde, hvor en byggetomts ringe dybde mellem gade og veit ikke tillader, at der foruden hovedbygning ogsaa lægges en bygning mod veiten, kan bygningskommissionen ogsaa tilstede, at hovedbygningens fløie mod veiten opføres til større højde end foran bestemt.

§ 38. 1. Naar murbygning ligger bebygget eller ubebygget nabogrund nærmere end 4 m., skal dens ydermur mod

- 11 juni. denne opføres som brandvæg. Saadan væg skal være af mindst
 Nr. 3. $1\frac{1}{2}$ stens tykkelse, rage mindst 30 cm. over tagfladen og, forsaavidt den ikke ligger i større afstand fra nabogrund end 2,50 m., være hel uden nogen aabning. Er afstanden mellem 2,50 og 4 m., tillades aabninger indtil 25 cm. i firkant, hvori indmures mindst 1 cm. tykt glas (jfr. forøvrigt § 63 passus 4). Saadanne aabninger maa i hver etage ikke forekomme i mindre indbyrdes afstand end 3 m. I brandvæg maa træverk ikke ligge nærmere yderfladen end 23 cm. Bygningskommissionen kan, hvor den finder det paakrævet, paabyde større murtykkelse for brandvæg end ovenfor nævnt.
2. Naar bygning ligger mindst 2,50 m. fra nabogrund, kan den gives tagfald mod denne, naar tagfaldet er uden aabning.
3. Ingen bygning maa deles i flere særskilte eiendomme, medmindre disse adskilles ved en brandvæg. Bygningskommissionen kan dog tilstede fritagelse, hvor omstændighederne taler for det, og kan ogsaa, naar to eller flere bygninger sammenføies til én, tillade, at de brandvægge, som adskiller dem, borttages, dog med de betingelser, som er opstillet for større bygnings afdeling ved brandvægge. Jfr. § 35, passus 13.
- § 39. 1. Fremspringende bygningsdele, saasom gesimser og udligere saavelsom svalgange, attikker og balustrader, skal være af ildfast materiale.
2. Denne bestemmelse gjælder dog ikke murbygninger, som opføres i yderste zone, og hvor man følger denne lovs bestemmelser for træbygningers størrelse og afstand fra andre bygninger og nabogrund.
- § 40. 1. Opbyg over hovedgesims, saasom frontispicer og lignende, hvis façade ligger i flugt med husvæggen, maa ikke opføres til større høide end den største tilladte gesimshøide, medmindre bygningskommissionen tillader det af arkitektoniske eller andre hensyn. I saa fald maa deres samlede bredde ikke overstige en tredjedel af husvæggens længde.
2. Staaende tagvinduer (tagkviste) eller andre over tagfladen fremragende bygningsdele, som ikke er fundamenteret fra grunden af, maa ikke være bredere end 1,70 m., og deres afstand, saavel indbyrdes som fra nabogrund, skal være mindst 3 m. De kan opføres i 1,70 m.s høide over bygningens tilladte største høide; dog maa deres møne ikke rage op over bygningens møne. De skal trækkes mindst 1 m. tilbage fra væggens yderflade, og deres tag- og sideflader skal dækkes med ildfast materiale.
3. I veiter tillades intet slags tagudbyg, som rager over den for bygningen tilladte største gesimshøide.

*B. Træbygninger.*11 juni.
Nr. 3.

§ 41. 1. Bygninger af træ maa alene opføres i ydre zone samt i strøg, hvor det ved tillægsbestemmelser til nærværende lov i henhold til § 108 (jfr. lov af 19de mai 1904 § 3) maatte bestemmes, at træbebyggelse kan finde sted.

2. Hvad der gjælder nye bygninger af træ, gjælder ogsaa paabygning og hovedreparation af saadanne bygninger.

§ 42. I reguleret strøg maa træbygning alene opføres paa tomt, som støder til mindst 15,70 m. bred gade.

§ 43. 1. I vaaningshuse, hvorved i denne lov forstaaes enhver bygning med rum bestemt til varigt ophold for mennesker, skal ydervæggene og de skillevægge, som gulvbjelkerne lægges i, have saadanne dimensioner:

- a. mindst 10 cm. tykkelse, naar de opføres af laftverk;
- b. mindst 7 cm. tykkelse, naar de opføres af reisverk med ramverk af mindst 13 cm. i firkant;
- c. mindst 13 cm. tykkelse, naar de opføres af murudfyldt bindingsverk.

2. I 1-etages vaaningshuse kan ydervægge og skillevægge opføres i 7 cm. tykkelse, naar laftverk benyttes.

3. Trævirkets enkelte stykker maa være tæt sammenføjede uden mellemrum.

4. Al indvendig paneling skal paalægges uden andet mellemrum mellem væggen og panelingen end det, som er nødvendigt for opretning af væggen.

5. Andre bygninger kan opføres af bindingsverk med enkelt bordklædning.

6. Til udfyldning af bindingsverksvægge maa bare anvendes mur, træverk eller andet materiale, som er godkendt af bygningskommissionen.

7. Vaaningshuse maa ikke gives flere end 2 etager over kjelleren. I rum over 2den etage maa ikke indrettes ildsted uden bygningskommissionens tilladelse.

§ 44. 1. Ingen træbygning maa have en større høide til gesimsens overkant — hvorved forstaaes skjæringslinjen mellem den ydre vægflade og tagfladen — end 9 m., regnet fra gadens regulerede midtlinje eller for side- og bagbygningers vedkommende fra det planerede gaardsrums middelhøide. Bygning med halvtæg (pulttag) maa ikke opføres med den høieste væg mod gade eller offentlig plads, og tagreisningens høide maa ikke overskride halvdelen af bygningens bredde og aldrig være større end 3 m. til mønet.

2. Bygning med vægge af bare bordklædt bindingsverk maa ikke opføres med større høide end 9 m. til mønet.

3. Har gaden fald, maales høiden fra dens middelhøide udenfor bygningen.

11 juni. 4. Ved bygninger, som ligger i ikke reguleret strøg eller
Nr. 3. i større afstand fra gadelinjen end 5 m., beregnes forhusets
høide efter grundfladens middelhøide.

5. Paa 2-etages bygninger maa ikke anbringes tagkvister eller andre paabygninger, medmindre bygningskommissionen samtykker heri af arkitektoniske hensyn. Saadanne paabygningers mønehøide maa dog ikke under nogen omstændighed overstige bygningens tilladte største mønehøide, og forøvrigt gjælder om saadanne paabygninger eller udbyg paa tag det samme, som er bestemt ovenfor i § 40 for murbygninger.

§ 45. 1. Med de nedenfor anførte undtagelser maa ingen bygning med tilhørende fløj- eller tilbygning indtage en større grundflade end 200 m.² og heller ikke opføres:

- a. I mindre afstand fra bygning paa samme tomt end halvdelen af bygningens høide paa den eller de sider, som vender mod anden bygning, regnet til ydervæggens høieste punkt, dog ikke under 4 m., saafremt den er af grundmur, og 8 m., saafremt den er af træ.
- b. I mindre afstand fra nabogrund end halvdelen af bygningens høide paa den eller de sider, der vender mod nabotomten, regnet til ydervæggens høieste punkt, dog ikke under 4 m.

2. Dog kan flere bygninger opføres paa samme tomt i samlet klynge eller med mindre indbyrdes afstand end ovenfor nævnt, naar de tilsammen ikke har større grundflade end 200 m.².

3. Ligeledes kan i ydre zone bygning eller samlet klynge af bygninger paa eiendom, der anvendes som gaardsbrug, opføres med en grundflade af indtil 500 m.², naar de er fjernet mindst 15 m. fra midte af offentlig vei og fra naboeiendom eller murbygning og mindst 30 m. fra anden træbygning paa samme eiendom. Derhos kan bygningskommissionen tillade, at der for bygninger for gaardsbrug — herunder indbefattet vaaningshuse — udføres hovedreparationer og mindre tilbygninger, uanseet husenes indbyrdes afstand og størrelse.

4. Under iagttagelse af de i passus 3 nævnte afstande kan bygninger uden ildsted i ydre zone opføres af træ, uanseet hvor stor grundflade de indtager.

5. Samlet klynge af bygninger, opført i henhold til bestemmelserne i passus 2, 3 og 4, betragtes som én bygning med hensyn til afstand fra naboeiendom eller andre bygninger paa samme eiendom.

6. De i nærværende paragraf omhandlede mellemrum maa ikke benyttes til oplagssted for brændbare materialier eller belemres, saaledes at brandvæsenets fri passage hindres. Dog kan der anlægges haver eller plantes løvtræ.

De i nærværende paragraf omhandlede afstande regnes altid fra bygningernes mest fremspringende dele (jfr. § 100).

Aflledning af grundvand, overvand m. v.

11 juni.
Nr. 3.

§ 46. 1. Enhver grund (saavel bebygget som ubebygget), som ikke ligger over 30 m. fra offentlig kloak- eller afløbsrende, skal inden en af sundhedskommissionen forelagt frist forsynes med lukkede render af jern, stencement eller glasseret ler for at føre grund- og overvand samt alt skylle- og spildvand hen i kloaken. Hvor det maatte findes uforment at anbringe saadanne render, kan sundhedskommissionen tilstede undtagelser fra denne bestemmelse.

2. Hvor jordsmonnets helling eller andre omstændigheder hindrer fremkomst ad anden vei, kan mellemliggende grundens eiere ikke modsætte sig, at der efter bygningskommissionens bestemmelse lægges kloakledning gennem deres grund, dog mod erstatning for skade eller uleilighed, og med ret til at kræve saadan ledning fjernet, saasnart bygningskommissionen finder, at der er anledning til direkte forbindelse med offentlig kloak.

3. Hvor saadan kloak ikke er anlagt, skal tagvand i oparbejdet gade ledes til rendesten ved afløbsrender efter stadsingeniørens nærmere bestemmelse.

§ 47. 1. Før en grund bebygges, skal madjorden saavidt muligt borttages. Inden byggearbejdet fortsættes over isoleringsskiktet, skal grunden være forsynet med hovedkloak og forøvrigt gives saadanne afløbs- og drænsledninger, som stadsingeniøren godkjenner. Den byggende kan anke til bygningskommissionen.

2. Kloakkum (bundfaldskum) maa ikke indrettes inde i bygning, medmindre sundhedskommissionen samtykker.

Gaardsrum.

§ 48. 1. I indre og mellemste zone skal enhver bygning, som indredes til varigt ophold for mennesker, have et tilstødende uoverdækket gaardsrum, som mindst indtager et saa stort areal som $\frac{1}{3}$, ved hjørnetomt $\frac{1}{4}$ af bygningens grundflade. Det ubebyggede areals grundflade skal dog altid være mindst 60 m.² og dets mindste udstrækning ikke under 6 m. Gaardspladsen kan dog i den indre zone indskrænkes til $\frac{1}{4}$, ved hjørnetomt $\frac{1}{5}$ af bygningens grundflade, naar grunden tidligere har været bebygget i saadan eller større udstrækning.

2. I den ydre zone skal gaardsrummets areal mindst svare til $\frac{1}{2}$, ved hjørnetomt $\frac{1}{3}$, af bygningens grundflade og altid være mindst 60 m.² og dets mindste udstrækning ikke under 6 m. Forsaavidt tætbebyggelse bestemmes for nogen i den ydre zone beliggende eiendom, skal dog enhver til beboelse eller varigt ophold for mennesker indredet bygning paa saadan eiendom have et tilstødende uoverdækket gaardsrum, hvis stør-

11 juni. relse mindst skal svare til $\frac{3}{4}$, ved hjørnetomt $\frac{1}{2}$ af bygningens grundflade og derhos altid være mindst 120 m.². Dets mindste udstrækning maa ikke være under 10 m.

Side- eller bagbygning, hvori indredes familiebolig, tillades ved tætbebyggelse i ydre zone alene opført, forsaavidt der fra samtlige vaaningsrum vender vindu mod uoverdækket gaardsrum, hvis størrelse er mindst 400 m.², og hvis mindste udstrækning ikke er under 20 m. Mindst samme størrelse og udstrækning skal det uoverdækkede gaardsrum have, naar familiebolig i forbygningen indredes udelukkende med vaaningsrum, der har vinduer mod gaardsrummet.

3. Har flere saadanne bygninger som ovenfor nævnt fælles gaardsrum, skal dettes størrelse beregnes efter deres samlede grundflade.

4. Hvor nogen gaardsplads er mindre end her foreskrevet, maa ingen forhøielse af de tilstødende bygninger paa samme eiendom finde sted.

5. Grund, som udlægges foran bygning mod gade eller passage, medregnes ikke ved beregningen af det paabudte areal af den ubebyggede gaardsplads.

6. Mod gaardsplads eller mod passage eller veit, som er smalere end 4 m., maa ikke indredes eller benyttes til beboelse noget rum, hvis gulv ligger lavere under bygningens største tilladte gesimshøide end gaardspladsens, passagens eller veitens mindste bredde. Dette gjælder dog ikke, dersom vedkommende bekvemmelighed tillige har andre beboelsesrum med vindu mod gade eller offentlig plads eller mod gaardsplads, som ikke er smalere end bygningens største tilladte gesimshøide.

7. Naar det maatte ansees tilraadeligt eller ubetænkeligt af hensyn til tomtens form, størrelse eller beliggenhed, bygningens bestemmelse eller af andre grunde, eller hvor foranstaaende bestemmelser maatte foranledige overveiende ulemper for eieren, kan bygningskommissionen med sundhedskommissionens samtykke tilstede undtagelser. Dog maa det iagttages, at beboelsesleilighederne faar tilstrækkeligt lys, og at gaardsrummets størrelse aldrig bliver mindre end 25 m.² eller paa nogen kant faar mindre udstrækning end 4 m.

Fundament og grundmur.

§ 49. 1. Enhver bygning skal opføres paa fundament og grundmur af materialier, konstruktion og dimensioner, som bygningskommissionen finder forsvarlige i forhold til bygningens størrelse, beskaffenhed og bestemmelse samt grundens beskaffenhed. Kjelder og fundamentgrube skal, naar bygningskommissionen finder det nødvendigt, være udgravet i sin hele udstrækning, førend fundament og grundmur paabegyndes.

2. Ved murbygninger maa ydervæggenes fundamentmure i intet tilfælde have mindre dimensioner end efternævnte: 11 juni.
Nr. 3.

a. Dybden skal være mindst 1,25 m. under den regulerede gadehøide saavel som tilstødende jordsmon.

b. Tykkelsen skal være ved 2-etagers bygninger mindst 75 cm., ved 3-etagers bygninger mindst 90 cm. og ved bygninger af større høide mindst 1 m. med et tilstrækkelig bredt og tykt bundskikt, alt forsaavidt som muren opføres af graasten. Opføres den derimod af mursten eller et andet materiale, som bygningskommissionen ligestiller dermed, skal den gives en tykkelse af mindst en sten mere end muren nærmest ovenover.

3. Ved fundamenter for indvendige mure kan med bygningskommissionens samtykke saavel tykkelsen som dybden indskrænkes med en trediepart af disse dimensioner.

4. Mure af teglsten eller andet materiale, som er modtageligt for fugtighed, skal isoleres fra grunden paa en maade, som godkjendes af bygningskommissionen. Isoleringslaget skal ligge mindst 30 cm. over jordsmonnet og tilstødende gades nivellerede høide.

I bygninger bestemte til varigt ophold for mennesker skal ligeledes grunden eller gulvene i kjelderrum gives en fast, mod jordfugtighed isolerende overflade.

5. Kjeldermurenes indre flader maa ikke have afsatser nærmere kjelderloftet end 1 m., medmindre dette er ildfast.

6. Hvor der ikke er kjelder og gulvet ikke er betrygende isoleret mod fugtighed fra grunden, skal der være et aabent rum mellem trægulv og underliggende jordsmon af mindst 60 cm. høide og grundmuren være forsynet med de nødvendige aabninger for luftveksling.

7. Ved kjelder forstaaes i denne lov den del af en bygning, som ligger under 1ste bjelkelag, er omgivet af grundmuren og for en del ligger under det omgivende terræn.

8. Saafremt stadsconductøren finder det nødvendigt, skal den byggende gjøre den fornødne undersøgelse af grunden ved boring eller paa anden maade. Finder stadsconductøren undersøgelsen mangelfuld, kan bygningskommissionen lade gjøre ny undersøgelse paa den byggendes bekostning.

Beboelsesrum.

§ 50. 1. Beboelsesrum — herunder indbefattet butikker, verksteder og andre rum, bestemt til varigt ophold for mennesker — maa fra gulv til loft have en høide af mindst 2,50 m. og en mindste gulvflade af 6 m.².

2. Hvor loftbjelkerne er fritliggende, regnes høiden til deres underkant. I rum med skraatag maa høiden ikke paa

Udgaar
kgl. res
15/8 1913

11 juni. noget sted være mindre end 1,50 m. og den gennemsnitlige
 Nr. 3. høide være mindst 2,50 m. Denne sidste bestemmelse gjælder
 dog ikke for aabne alkover. Forsaavidt nogen del af loftet er
 lavere end 2 m., skal det være pudset.

3. Ethvert beboelsesrum skal mod gade eller uoverdækket
 plads have vindu, som kan aabnes, og hvis lysaabning mindst
 skal have en størrelse lig $\frac{1}{10}$ af rummets gulvflade.

4. I enkelte rum, som indrettes fra nyt af i ældre byg-
 ning, kan høiden tillades indskrænket til 2,20 m. med sund-
 hedskommissionens samtykke.

5. Rum, som bare er forsynet med overlys, kan tillades
 benyttet til varigt ophold for mennesker, saafremt der er sørget
 for tilstrækkelig luftveksling og frie udgange.

6. Gange og entréer, som ikke har vindu eller aabning
 direkte mod gade eller gaardsplads, maa være forsynet med
 ventilationskanaler af saadan størrelse, som bygningskommissio-
 nen bestemmer.

7. Loftværelser og værelser over portrum skal beskyttes
 mod kulde paa saadan maade, som bygningskommissionen god-
 kjender.

§ 51. 1. Naar saadanne rum, som omhandles i § 50,
 indrettes i kjelderetage i indre zone, skal endvidere gjælde føl-
 gende bestemmelser:

- a. Intet rum maa benyttes til natophold.
- b. De maa have vindu mod gade af mindst 10 m. bredde
 eller mod aaben plads, som ikke kan bebygges. Vinduerne
 maa ikke vende mod himmelstrøg nord om retvisende øst
 eller vest, og den del af disse vinduer, som ligger over
 jordsmonnet, maa udgjøre mindst $\frac{1}{15}$ af gulvfladen i hvert
 rum.
- c. Mindst halvdelen af hvert rums kubikindhold maa ligge
 over det tilstødende jordsmon.
- d. Gulvet skal ligge mindst 50 cm. over høieste grundvand
 eller springflod.
- e. Yderfladen af væggene om disse rum og de nærmest til-
 stødende skal, forsaavidt de støder mod gade eller eget
 gaardsrum, være fjernet fra omliggende jordsmon ved en
 mindst 60 cm. bred luft- og lysgrav. Denne skal gaa
 ned til en dybde af mindst 20 cm. under hvert kjelder-
 rums øverste gulv, have murede sider og bund og være
 forsynet med afløbsrender til kloak.

Kan ydermuren paa nogen kant ikke isoleres fra til-
 stødende jordsmon ved aabent mellemrum som ovenfor
 foreskrevet, skal væggene enten udføres af klinkersten som
 hulmur i forsvarlig tykkelse eller af graasten eller anden
 kompakt mur. I sidste tilfælde skal der indenfor muren

i 10 cm. afstand opføres en mur af mindst $\frac{1}{2}$ stens tykkelse. I begge tilfælde sættes det hule rum i forbindelse med den ydre luft ved tilstrækkelige ventilationsaabninger efter stadskonduktørens nærmere bestemmelse.

11 juni.
Nr. 3.

f. Skillevægge mellem kjelderrum, bestemt til beboelse (§ 50, passus 1), og kjelderrum, som er indrettet til andet brug, skal være af mindst 1 stens mur, pudset paa begge sider, og uden døre eller aabninger.

g. Ved indvendige mure og ydermure mod luft- og lysgrave skal isolationslaget lægges under kjeldergulvet; ydermurene skal baade udvendig og indvendig være fuget med cement og, forsaavidt de opføres af mursten, være pudset med cement. De skal ogsaa være panelet indvendig.

h. Rummene forsynes med gulv af cementfugede stenheller eller mursten, asfalt eller lignende; derover skal anbringes trægulv, og under dette maa der sørges for tilstrækkelig luftveksling.

i. Hvor grunden ikke bestaar af tør grus eller sand, skal den dræneres med afløb til kloak paa saadan maade, som stadsingeniøren godkjenner.

k. Rummene ventileres ved en eller flere kanaler for tilførsel af frisk luft og en eller flere luftpiber for bortførelse af bedærvet luft, anordnede efter en af stadskonduktøren approberet plan.

2. I mellemste og ydre zone tillades ikke indredet rum til varigt ophold for mennesker i kjelderen.

3. Med sundhedskommissionens samtykke kan bygningskommissionen tilstede undtagelser fra denne og forrige paragrafs bestemmelser, hvor de stedlige forhold taler for det. Kjeldere maa dog kun under rent særegne omstændigheder tillades benyttet til natophold.

4. De i denne og forrige paragraf anførte bestemmelser gjælder ikke for rum, der alene benyttes som størhus, rullebod eller strygeværelse, naar arbeidet i disse rum ikke drives som forretning. Dog skal de have en høide af mindst 2,25 m. og tilstrækkeligt lys og ventilation. Taget i størhus skal være pudset.

Vinduer, døre og andre aabninger.

§ 52. 1. Enhver aabning i bygning skal være forsynet med lem, port, dør eller vindu. Foran ventilationsaabninger kan dog anbringes rist eller gitter.

2. Naar døre og vinduer indrettes til at aabnes udad mod gade eller offentlig plads, maa de i aaben stilling ikke springe mere end 25 cm. udenfor bygningens sokkel, medmindre deres underkant ligger mindst 2,20 m. over fortauget. Varedøre og vinduer, indrettede til at fæstes ved husvæggen, er dog ikke

11 juni. indbefattet under dette forbud. Ligeledes undtages bygninger
 Nr. 3. bestemte til at optage en større menneskemasse, saasom kirker, teatre og deslige.

3. Hovedindgangsdør skal have en bredde i lysaabning af mindst 1,10 m.

4. Enhver bebygget tomt skal have indkjørsel fra gaden med aabning i lyset af mindst 2 m. bredde og 2,50 m. høide. Anordnes denne indkjørsel som portrum, skal dettes vægge i murbygninger udføres af mindst $1\frac{1}{2}$ stens mur. Findes der flere gaardsrum paa samme tomt, skal saadan indkjørsel føre til hvert af dem, medmindre de indbyrdes er forenet med en saadan.

Lysaabninger i portrumsvægge eller i døre, som vender ud mod portrum, skal være dækket med ildsikkert glas.

5. Fra disse bestemmelser kan bygningskommissionen tilstede afvigelser ved bygninger med korte façader og forøvrigt under særlige omstændigheder.

§ 53. 1. Lysgaarde skal have en grundflade af mindst 6 m.² og en mindste udstrækning af 2 m. For hver meter, hvormed bygningens høide stiger over 10 m. indtil 15 m., skal grundfladen forøges med $\frac{1}{2}$ m.² og for hver meter over 15 m. med 1 m.².

2. Lysgaarde maa omgives af grundmurede vægge helt til tagfladen og nederst have en aabning af mindst 1 m.², hvorigjennem de kan renses. Denne aabning skal være forsynet med selvlukkende, ildfast lem eller dør. Alle lysaabninger mod lysgaard skal dækkes med ildsikkert glas i ildfast, ikke til aabning bestemt indfatning.

3. Overdækkes en lysgaard, maa der i dens øvre del sørges for luftveksling. Lysgaarde henregnes ikke til ubebygget grund. De skal have vandtæt bundflade med afløb til rendesten eller kloak.

4. Heiseschacters vægge skal altid udføres af ildfaste materialier. Naar lysaabninger til saadan schakt er anbragt i nogen af bygningens indvendige vægge, skal de dækkes med ildsikkert glas i ildfast, ikke til aabning bestemt indfatning. Alle til heiseschakter førende døre skal paa den mod schakten vendende side beklædes med ildfast materiale og være selvlukkende. Disse regler gjælder dog ikke heiser (elevatore), som er anbragt i ildfast trapperum.

5. De fornødne bestemmelser om indretning forøvrigt af heiseanlæg, om disses drift og om betaling for tilsyn hermed udfærdiges af kommunestyret med kongelig stadfæstelse.

Trapper, kjeldernedgange og lysaabninger.

§ 54. 1. I enhver bygning skal der føre trap lige op til mørkloftet.

2. I en bygning, som har rum bestemt til varigt ophold for mennesker i flere end én etage, og som enten har et større grundareal end 120 m.² eller en højde af mere end 4 m. fra underliggende jordsmon til vinduskarmenes underkant i noget værelse, skal der anbringes mindst to trapper fra grunden gennem alle etager lige til loftet. Af disse trapper skal mindst én være hovedtrap. Trapperne skal være forsynet med forsvarligt rækverk, deres trin maa ikke have større stigning end grund, maalt i midten af trinets længde. Er bygningens grundareal under 90 m.², kan bygningskommissionen give tilladelse til, at 2-etages bygninger uden beboelsesrum paa loftet opføres med kun én trap, uanset vinduskarmenes højde over jordsmonnet.
3. Trapper, som fører til mørkloftet, skal der indbygges og forsynes med selvluukkende døre.
4. Hovedtrapper skal være mindst 1 m. brede mellem vangerne.
5. Den gang, som forbinder saadan trap med gade, gaardsglads eller portrum, skal have en bredde af mindst 1,30 m.
6. Andre paabudte trappers bredde kan indskrænkes til 80 cm.
7. I bygning med flere end 2 etager og i 2-etages bygning med beboelsesrum paa loftet skal hovedtrapperummet være forsynet med en af bygningskommissionen godkendt indretning til aftræk for røg i ildebrandstilfælde. Fra denne bestemmelse kan bygningskommissionen tilstede fritagelse.
8. I bygning med flere end 3 etager og i 3-etages bygning med rum paa loftet, bestemt til stadigt ophold for mennesker, skal hovedtrappen tilligemed gulv, vægge og overdækning i trapperummet og i den gang, som forener hovedtrappen med gade, gaardsrum eller portrum, være af ildfast materiale. Dog kan indtrinen og afsatserne være dækket af træ. Vægpanel er derimod forbudt.
9. I bygning, som har rum bestemt til varigt ophold for mennesker i flere end 4 etager, skal mindst 2 trapper være indrettet efter passus 8. Herfra kan dog bygningskommissionen tilstede fritagelse.
10. Enhver lovbefalet trap skal anlægges i særskilt rum. Hvis den fører til loftet, skal den i murbygninger paa mindst 2 etager overhæves. Forsaavidt overlys agtes benyttet, skal trapperummets vægge i saadanne bygninger føres helt over tagfladen, som for brandvæg bestemt. Alle trapperum skal have adgang til direkte og tilstrækkeligt lys og luft, og der maa i sammes indre vægge kun anbringes de nødvendige aabninger for døre.

11 juni.
Nr. 3.

11 juni.
Nr. 3.

11. Naar der i en bygning skal anbringes 2 eller flere trapper, maa deres vægge ikke støde til hverandre. Fra ethvert beboelsesrum eller arbejdsrum skal der gennem samme etage være uhindret adgang til mindst 2 trapper, hvoraf mindst 1 hovedtrap.

Naar denne adgang foregaar ad udvendige balkoner, maa disse udføres af helt ildfast materiale samt være forsynet med jernrækverk af mindst 1,25 m. høide og af konstruktion, som godkjendes af bygningskommissionen. Afstanden fra et hvilket-somhelst beboelses- eller arbejdsrums udgangsdør til nærmeste trap maa ikke være mere end 15 m.

12. Fra foranstaaende bestemmelser kan bygningskommissionen tilstede afvigelser for pakhuse og sjøboder eller bygninger, som af den ligestilles med pakhuse.

13. Fritrapper af træ maa ikke opføres med større høide end 4,50 m. fra grunden og ikke mod gade eller offentlig plads. Fritrapper for bygninger af mur skal altid være af ildfast materiale.

14. Bygningskommissionen kan paabyde, at korridorer skal afdeles ved selvlukkende vindfangsdøre.

§ 55. 1. Opgange eller trapper maa ikke gives større fremspring fra gadelinien end $\frac{1}{10}$ af gadebredden og i intet tilfælde mere end 1 m. i gader og 30 cm. i veier. Enhver saadan trap skal have afrundede hjørner og maa ikke opføres i større høide end $\frac{6}{10}$ af sit fremspring.

2. Kjeldernedgange kan i gader have et fremspring fra gadelinjen af 1 m. I veier maa de ikke springe frem foran husvæggen. De skal forsynes med forsvarligt metalrækverk af 80 cm. høide, hvis de ikke er overdækket med jernlemmer eller jernrister. Disse sidste maa ikke have større aabninger end 3 cm. Ingen kjeldernedgang maa anbringes i større længde langs husvæggen, end reguleringskommissionen bestemmer, og heller ikke maa mere end én kjeldernedgang anbringes paa en bygning uden dens tilladelse.

3. Paa brukket hjørne eller nærmere dette end 2 m. maa kjeldernedgang ikke have fremspring i gaden og trap ikke springe længere frem i gaden end 70 cm.

4. Det skal være tilladt langs husets væg at anbringe aabninger for lys og luft, som dog ikke maa springe mere frem fra gadelinien end 60 cm. i gade og 25 cm. i veit. I fortaugets flade, saaledes som denne paavises af stadsingeniøren, skal de tildækkes paa forsvarlig maade med glas eller jernrister, hvis aabninger ikke maa have større bredde end 3 cm. Hvis aabningerne dækkes med glas i jernrammer, kan bygningskommissionen tillade et fremspring af indtil 1 m.

5. Hvor der ikke findes fortaug, skal de anordnes efter 11 juni. stadsingeniørens nærmere bestemmelse. Nr. 3.

6. De i passus 2 og 4 nævnte rækverker maa ikke springe frem mere end 10 cm. udenfor de tilladte aabninger i fortauget.

7. Naar ældre trapper og kjeldernedgange undergives en væsentlig reparation, skal de indrettes overensstemmende med de ovenfor angivne regler, medmindre bygningskommissionen tillader andet.

8. I andre tilfælde end ovenfor nævnt maa rækverk saavel som afvisere eller bøiler bare sættes paa fortaug foran vinduer, døre og hjørner, som er beliggende saaledes, at de er udsatte for beskadigelse. Dog maa de ikke springe længere frem end nødvendigt. I begge henseender afgiver bygningskommissionen det fornødne skjøn.

Tag, tagtækning, tag- og afløbsrender, tagluger.

§ 56. 1. Intet tag maa opføres steilere, end at tagfladens holding bliver høist 45 grader.

Tag eller gesims maa ikke springe længere frem i gade end 50 cm. fra væggens yderflade. Fra disse bestemmelser kan bygningskommissionen tilstede undtagelser, naar bygningens stil eller andre omstændigheder gjør det ønskeligt.

2. Ethvert tag skal tækkes med ildfast materiale. Hvad der skal henregnes hertil, bestemmes af vedkommende regjeringsdepartement. Tækning med krum tagsten er dog ikke tilladt. Under den ildfaste tagtækning kan lægges bordtag, som dog i den nedre ende maa være tækket med ildfast materiale paa forsvarlig maade, saavel mod vinkelrende som mod tagrende eller gesims. Mønebord og dækbord paa tag og over hovedgesims maa tækkes med ildfast materiale; herfra kan dog bygningskommissionen tilstede afvigelse ved fritliggende bygninger. Paa saadanne bygninger kan tillades anbragt mønekammer og lignende forsiringer af træ.

Forbudet mod anvendelse af krum tagsten gjælder ikke ved opførelse eller reparationer af udhuse for jordbrug i ydre zone, saafremt vedkommende bygning hører indunder den almindelige brandforsikringsindretnings landafdeling.

3. Tag, som har fald mod offentlig gade eller plads, og som har større stigning end 1 paa 4, skal forsynes med snefangere, medmindre bygningskommissionen fritager herfor.

§ 57. 1. Paa tag af indtil 10 m. længde skal der være mindst en luge, og paa længere tag yderligere en luge for hver 10 m. Hver luge skal være mindst 50 cm. i firkant, være let tilgængelig fra loftets gulv og have karm og ramme af

11 juni. metal. Ligger bygningen til gade eller offentlig plads, skal
 Nr. 3. lugen ligge i tagfladen mod gaden eller pladsen. Naar tagets stigning er større end 1 paa 4, og det ikke er forsynet med horizontale lægter og flytbar tækning, skal der ved hver løvbefalet luge være en hensigtsmæssig jernstige fra gesimsen eller tagkanten til mønet.

2. Videre skal der over hvert afdelt loftrum, som ikke har saadan luge, være en aabning i taget, som tydelig kan skjælnes ved sin tækning (f. eks. glassten).

3. Har vindu, som ligger i tagfladen eller er indskaaret i taget, karme og rammer af træ, skal disse beklædes med ildfast materiale.

4. Forpligtelse til at have tagluger gjælder dog ikke skurbygninger, hvis høide til mønet ikke overstiger 6 m., og som ikke har et større grundareal end 100 m.².

§ 58. 1. Tagvand maa ikke ledes saaledes, at det faar fald paa nabos bygning eller grund.

2. Enhver bygning skal mod gade eller offentlig plads være forsynet med tagrender og nedløbsrender af ildfast materiale. Tagrenderne skal være saa sterke, at de i ildebrandstilfælde kan tjene som fodfæste for brandfolkene. Nedløbsrenderne skal føres ned ad bygningen indtil en afstand af 30 cm. fra grunden.

Balkoner, verandaer, karnaper og andre udbyg.

§ 59. 1. Balkoner og karnaper af ildfast materiale tillades med fremspring udover tomtens gadelinie paa følgende betingelser:

a. Karnaper kan bare anbringes mod gader af mindst 15 m. bredde. De maa begynde i mindst 3 m. høide over fortauet, ikke springe frem mere end 1 m. og ikke have større bredde end 3 m., maalt udvendig. Deres samlede bredde maa ikke overstige $\frac{1}{3}$ af bygningens frontlængde, og afstanden fra nabogrund til karnapet maa ikke være mindre end 3 m., medmindre naboen tillader dette.

b. Balkoner kan bare anbringes mod gader af mindst 10 m. bredde. De maa i sin helhed udføres af ildfast materiale, have tæt gulv og være forsynet med render og forsvarligt rækverk. De maa til gaden ikke komme nabogrund nærmere end 2 m. uden naboens samtykke, ikke springe frem mere end 1 m. og ligge mindst 3 m. over fortauet.

Karnaper og balkoner kan af reguleringskommissionen tillades paa brudte hjørner ogsaa mod gader af mindre bredde end ovenfor nævnt.

2. Kolonnader og portaler kan af reguleringskommissionen tillades mod gader af mindst 15,70 m. bredde. Der maa dog

altid blive en afstand af mindst 1 m. mellem deres fremspring mod gaden og fortaugets yderkant. 11 juni.
Nr. 3.

3. Andre udbyg udenfor gadelinien tillades ikke, og ældre udbyg og karnaper maa ikke ombygges eller gjenopføres, medmindre ovenstaaende bestemmelser efterkommes.

4. I gader, hvor en tilbagetrukket byggelinie er vedtaget (jfr. § 8), kan der udenfor denne linie opføres karnaper og deslige, som dog ikke uden bygningskommissionens tilladelse maa have mere end 2 m.s fremspring eller en større bredde end $\frac{1}{3}$ af bygningens façadelængde. Breddebestemmelsen gjælder dog ikke balkoner. Fremspringet maa ikke under nogen omstændighed overskride halvdelen af afstanden mellem byggelinien og gadelinien og afstanden fra nabo mindst være $1\frac{1}{2}$ gang fremspringet. For disse udbyg gjælder ikke bestemmelsen om 3 m.s høide fra grunden.

5. Med hensyn til fremspring af sokkelmur henvises til § 6, passus 4.

Trælastoplag.

§ 60. 1. Trælastoplag skal udenfor de steder, hvor de tidligere findes, kun lægges, hvor reguleringskommissionen tillader det, dog ikke i byens centrale dele.

2. Ved benyttelse af tomt, som støder umiddelbart til havn, elv eller fjordbred, skal det iagttages, at der bliver et aabent rum af mindst 12,5 m. bredde mellem saadant oplag og nabogrund eller bygning med ildsted. Et saadant oplag maa ikke indtage et større areal end 10 000 m.², medmindre der for hver 10 000 m.² afdeles ved aabent mellemrum af mindst 12,5 m.s bredde.

3. Oplag af trælast paa tomt, som ikke støder til havn, elv eller fjordbred, maa ikke indtage et større areal end 4 000 m.² og ikke stables høiere end 7 m. De skal til alle sider være skilt fra andet oplag, bygning med ildsted eller nabogrund ved et aabent rum af mindst 20 m. bredde.

Naar 2 eller flere saaledes beliggende trælastoplag, som støder umiddelbart til hverandre, ikke indtager et større areal end 4 000 m.² og paa alle sider omgives af et aabent rum af mindst 20 m.s bredde, kan mellemrummene mellem de forskellige oplag indbyrdes indskrænkes til 4 m.

4. Mindre oplag, som ikke indtager en større flade end 200 m.², og hvis høide ikke overstiger 4 m., iberegnet overdækningen, er dog tilladt med iagttagelse af de afstande som i § 45 er bestemt for træbebyggelse.

5. Foranstaaende bestemmelser gjælder ogsaa for trælast, som opbevares i aabne skur.

6. Lukkede oplagsskur for trælast kan opføres af træ med et grundareal af indtil 500 m.². Over trælastoplag paa

11 juni. tomt, som støder umiddelbart til havn, elv eller fjordbred, kan
 Nr. 3. bygningskommissionen tillade opført lukkede skur af større areal. Saadanne skur kan opføres med en højde til mønet af 12 m.

7. I skur over trælastoplag maa ikke anbringes gasovn eller andet ildsted.

8. Naar der over trælastoplag er opført skur, regnes de ovennævnte afstande mellem tagenes yderkanter.

Sjøboder.

§ 61. Sjøboder skal indenfor byens grænser opføres af mur. De er ikke underkastet nogen indskrænkning med hensyn til etagernes antal.

Skurbygninger.

§ 62. Lette, aabne skur kan opføres af træ over skibe under bygning uden indskrænkning i højde og areal samt uden ildfast tækning.

Andre skurbygninger tillades ikke opført af træ i murtvangsstrøg med undtagelse af de i § 60 omhandlede trælastskur.

Konstruktioner, materialier og bygninger, som særskilt maa godkjendes.

§ 63. 1. Naar nogen vil anvende konstruktioner eller materialier, som ikke er specielt nævnt i denne lov, skal anmelderen udtrykkelig gjøre opmærksom paa dette (jfr. §31, passus 2 d). Ligeledes har han at tilvejebringe de oplysninger, som stadskonduktøren eller i tilfælde bygningskommissionen finder fornødne.

2. I de tilfælde, i hvilke anvendelse af ildsikkert glas eller ildsikker beklædning er paabudt, maa baade materialierne og maaden, hvorpaa arbeidet skal udføres, godkjendes af bygningskommissionen.

3. Bygningskommissionen er berettiget til at foretage de fornødne sikkerhedsprøver paa bygherrens bekostning.

4. Approbation paa anvendelse af materialier eller konstruktioner, som ligger udenfor det almindelige eller erfaringsmæssige, kan ikke negtes, saafremt de ikke findes at staa tilbage for, hvad der er foreskrevet i loven med hensyn til styrke, brandsikkerhed og i sanitær henseende.

§ 64. 1. For bygning, som er bestemt til at optage eller tjene til bolig for et større antal mennesker, saasom kirke, teater, bevertnings-, forlystelses-, udstillings- og skolelokale, hotel, sygehus, kaserne, arbejderbolig m. v., saavel som for bygninger, hvori findes industrielle anlæg, forretningslokaler eller lagere, skal bygningskommissionen give de yderligere forskrifter vedkommende bygningsmaade og indretning, som anses fornødne af hensyn til de besøgendes eller beboernes betryg-

gelse og sundhed eller bygningens ildsikkerhed og styrke, heri indbefattet egne brandsignalapparater og ildslukningsanordninger. 11 juni. Nr. 3.

2. I saadanne bygninger skal porte og udgangsdøre altid slaa ud.

3. For indredning af rum i vaaningshus til udsalg eller opbevaring af let brændbare eller ildelugtende stoffer kan bygningsskommissionen give de forskrifter, som ansees nødvendige for ildsikkerhed og for at forebygge, at stank udbreder sig til beboelses- eller arbejdsrum.

4. Foranstaaende bestemmelser kommer ogsaa til anvendelse paa ældre bygninger, som senere agtes benyttet som i paragrafen anført, uden at de fra først af er bestemt til det.

Priveter og kreaturstalde.

§ 65. 1. Enhver bygning, bestemt til varigt ophold for mennesker, skal have priveter, i antal og med indretning, som bestemmes i sundhedsforskrifterne.

2. Stald, fjøs, grisehus og lignende maa ikke anlægges uden tilladelse af sundhedsskommissionen, og deres indredning maa være overensstemmende med sundhedsforskrifterne.

§ 66. Priveter, kreaturstalde og opbevaringssteder for gjødsel samt anlæg, hvor skadelige dampe eller stinkende gasarter udvikles, maa ikke have aabning mod gade, offentlig plads eller nabogrund.

Indhegninger, brudte hjørner, afvisere og maling af huse m. v.

§ 67. 1. Mod udlagt gade, som er aabnet for almindelig færdsel, skal tomt, som ikke er fuldt bebygget til gadelinien, forsynes med forsvarlig indhegning efter reguleringskommissionens nærmere bestemmelse, medmindre denne fritager derfor. Indhegningen maa ikke være under 80 cm. og ikke over 3 m. høi. Høiere indhegning tillades heller ikke mod nabotomt.

2. Paa indhegning, som har en længde af 12 m. eller mere, kan reguleringskommissionen forlange port af mindst 2,50 m. bredde og indrettet til at slaa ind.

§ 68. Bygning og indhegning, som støder umiddelbart til reguleret gade eller offentlig plads, skal paa hjørnetomt have brudt hjørne i mindst 3 m. bredde og med lige store vinkler med sidefladerne. Hjørnet kan ogsaa afrundes, men buen maa ikke springe mere end 50 cm. frem foran den ovenbestemte linie.

Reguleringskommissionen kan tilstede undtagelse, naar bygningens stil eller de stedlige forhold gjør det ønskeligt.

11 juni. § 69. Rækverk, afvisere og bøiler kan udenfor det i §
Nr. 3. 55, passus 8 nævnte tilfælde ikke sættes paa fortaug uden
reguleringskommissionens samtykke.

§ 70. Til gade, offentlig plads eller nabogrund maa bygning eller indhegning ikke males, stryges eller pudses hvid. Heller ikke maa bygning eller indhegning for nogen del tjærebredes eller overstryges med andet ildsfarligt stof.

Skorstenspiber, lodpiber og feiedøre.

§ 71. For skorstenspipe, d. e. pibe, som er indrettet til at renses ved gennemgang, gjælder følgende regler:

- a. Den skal indvendig i hele sin længde være retvinklet og af nøiagtig samme størrelse, mindst 47 cm. i firkant, og uden afsatser. Cirkelformigt tværsnit kan dog anvendes med bygningskommissionens tilladelse.
- b. Er den større end 60 cm. i firkant, skal den indvendig være forsynet med stige trin af jern.
- c. Er der ikke arnested, hvor den begynder, skal den der forsynes med feiedør.
- d. Den kan trækkes med en heldning af indtil 45° fra den lodrette linie, naar den hviler paa eller er muret i forband med en fra grunden gaaende væg af mindst 1 stens tykkelse med $\frac{1}{4}$ stens udkrægning paa begge sider indtil pibens ydre flader. Ellers maa trækning ikke finde sted, medmindre bygningskommissionen meddeler tilladelse i særlige tilfælde. Ingen pibe maa dog trækkes mere, end at den kan staa frit uden forstøtning.

§ 72. For lodpibe, d. e. pibe med mindre gennemsnit end 47 cm., gjælder følgende regler:

- a. Den skal være indrettet til at renses med børste.
- b. Dens mindste indvendige side eller diameter skal være 15 cm. og dens indvendige form og størrelse uforandret i dens hele længde. Dog tillades det at give den et mindre tvermaal af indtil 12 cm., naar den opføres af formsten og fuges eller af indmurede, ildfaste rør.
- c. Den maa ikke trækkes, uden at den hviler paa mur, og maa heller ikke have større heldning end 45° fra den lodrette linie. Hjørner, som opstaar ved en forandret retning, skal afrundes efter et cirkelstykke af mindst 1 m. radius.
- d. Hvor den begynder, og over det øverste bjelkelag og i regelen ved enhver forandret retning skal den forsynes med feiedør, saaledes at den kan renses med lethed i hele sin længde.
- e. I lodpiber af 12, 15 og 24 cm. diameter eller med 12, 15 og 24 cm. brede sider maa bare indledes røg fra henholdsvis 2, 3 og 7 almindelige ovne. Skal en lodpibe op-

tage røg fra større eller flere ildsteder, bestemmer byg- 11 juni.
ningskommissionen pibens mindste tværsnit. Nr. 3.

§ 73. 1. Enhver pibe skal opføres enten paa vinkelmur, som gaar fra grunden og mindst har 1 side af 1 stens mur, eller paa murfundament fra grunden, mindst $1\frac{1}{2}$ sten tykt og 3 sten bredt. I sidste fald skal piben sættes paa udkrakning med hel sten og $\frac{1}{4}$ stens afsatser. Dog kan bygningskommissionen tillade, at lodpibe af indtil 24 cm. gennemsnit opføres paa hvælvkonstruktion.

2. Pibens munding skal ligge mindst 80 cm. høiere end mønet eller tagryggen, eller saaledes at den horisontale afstand fra tagfladen bliver mindst 4 m. Dette sidste gjælder ogsaa, naar piben kommer nærmere anden bygnings tag eller trævæg, eller dens murvæg, hvis deune har aabning mod piben.

3. Piben skal være opført med mindst $\frac{1}{2}$ stens tykkelse af velbrændt mursten i godt forband, indvendig muret nøiagtig glat, stenskuret og kostet og udvendig pudset eller fuget.

4. Dens indre flader maa ikke komme træverk nærmere end 23 cm.

5. De fritstaaende yderflader af pibe maa ikke belemres saaledes, at eftersynet vanskeliggjøres. Føres piben gennem loft (eller etager), hvor der er oplag af let antændelige gjenstande, skal den efter bygningskommissionens nærmere bestemmelse være omgivet af tætte vægge i mindst 60 cm.s afstand fra pibens yderflader, dog saaledes, at der altid er adgang til piben gennem en laasfærdig dør.

6. Den fritstaaende del af pibe i bygning kan opføres til 8 gange saa stor høide som pibens mindste udvendige bredde.

7. Ventilationsaabninger maa ikke anbringes i lodpiber, men kan med bygningskommissionens samtykke anbringes i skorstenspiber.

8. Efter bygningskommissionens nærmere bestemmelse skal det være tilladt at lægge mere eller mindre fladtliggende røgkanaler (piber), naar de overalt ligger paa forsvarligt og tilstrækkelig bredt murfundament fra grunden. De maa indrettes saaledes, at de kan feies med lethed.

§ 74. 1. For fritstaaende pibe udenfor bygning maa der indhentes approbation af bygningskommissionen med hensyn til murtykkelse, tværsnit og dimensioner m. v.

2. For pibe, som opføres inde i bygning, kan ogsaa paa- bydes større murtykkelse, tværsnit og dimensioner m. v. end foreskrevet i denne og foregaaende paragrafer, naar bygningskommissionen finder det paakrævet.

3. Pibe for fabrik, bageri og andre anlæg, hvor der fore- gaar større varmeudvikling end ved almindelige ildsteder, skal

11 juni. have minds 1 stens tykkelse, være indrettet til at renses ved
 Nr. 3. gennemgang og opføres i den høide, som bestemmes af bygningsskommissionen. Mindste afstand fra dens indre flade til træverk skal være 36 cm.

4. Forvolder røg fra saadan pibe beboerne af omliggende strøg ulempe, kan bygningsskommissionen paalægge eieren at rette mangelen.

5. Skadelige gasarter fra slige anlæg skal altid afledes gennem bygningens tag og saa høit over dette, at naboerne ikke forulempes. Det samme gjælder om dampe, som efter bygningsskommissionens skøn er til uleilighed for naboer eller dem, som færdes i nærheden.

§ 75. 1. Feiedøre i pibe skal være af jern, efter model godkendt af bygningsskommissionen, slutte tæt, hvile paa hængsler, være forsynet med dobbelt, 2,5 cm. bred fals paa alle fire sider og mindst være saa stor i firkant som pibens indvendige gennemsnit efter største tværsnit.

2. Døren maa intetsteds komme træverk, som ikke er beklædt med ildfast materiale, nærmere end 30 cm., og foran den maa trægulv være beklædt med ildfast materiale i pibens bredde og i mindst 40 cm. udstrækning. Den maa altid være let tilgængelig.

Ildsteder, dampkedler, varmeapparater, røgrør og ledninger for varm luft.

§ 76. 1. Ildsted kan alene indrettes i rum med tætte vægge; har rummet mindre høide end 2 m., skal det have gulv, vægge og tag af ildfast materiale.

2. Dersom ildsted indrettes i udhusbygning (herunder indbefattet pakhus), skal vedkommende rum have mindst 2,5 m. høide.

3. Hvis udhuset er opført af mur, skal det rum, hvor ildsted indrettes, afsondres fra tilstødende rum ved mur uden aabning og af mindst 1 stens tykkelse. I udhusbygning af træ kan ildsted bare indrettes i rum, hvis samtlige vægge bestaar af laftverk, reisverk eller af murudfyldt bindingsverk af tykkelse som bestemt i § 43 og uden aabning mod tilstødende rum.

4. I sjøboder af træ maa ildsted ikke indrettes, dog kan der i rum, hvor anvendelse af gas til belysning er tilladt, anbringes gasovn.

§ 77. 1. Naar ildsted med almindeligt ildrum, saasom almindelige ovne, kaminer, komfurer, kogeovne og lignende, opsættes i mindre afstand fra væg, hvor træverk findes, end 60 cm., skal der langs væggen opføres brandmur, som

skal have mindst $\frac{1}{2}$ stens tykkelse og saa stor ud- 11 juni.
strækning, at ingen del af ildstedets yderflader kommer Nr. 3.
brandmurlist eller andet træverk nærmere end 30 cm.
Ildsted maa ikke komme saadan brandmur nærmere end
15 cm.

b. Ildstedets askekasse skal være indesluttet i hel jern-
kapsel, som skal være fjernet mindst 10 cm. fra gulvet.
Er der ingen askekasse, skal ildstedets bund være fjer-
net mindst 24 cm. fra gulvet.

c. Gulvet under ildstedet skal være belagt lige ind til
brandmuren med ildfast materiale, som ved almindelige
ovne skal springe frem mindst 30 cm. foran ilægget og
ved andre ildsteder mindst 60 cm. foran ilægget og
mindst 30 cm. til siden.

d. Ildstedet skal hvile paa fod af sten eller jern, og hvor
foden er uden aabning, saaledes at luften ikke kan cirku-
lere frit, maa den udmures mellem bunden og gulvet.

e. Stenovne skal hvile paa en valset jernplade af mindst 3
mm. tykkelse. Saadanne ovne kan opføres umiddelbart
til brandmuren, naar deres ildrum og røgkanaler isole-
res fra træverk med mindst 24 cm. murverk.

2 a. Jernovne med større ildrum, saasom centralopvarmnings-
apparater og lignende, skal være fjernet mindst 1 m. fra
træverk og, naar dette er beklædt med $\frac{1}{2}$ stens mur,
mindst 50 cm. fra denne.

b. De skal hvile paa murfundament eller hvælv, hvis ikke
bygningskommissionen tillader andet. Gulvet foran dem
og paa siderne skal i mindst 1 m.s afstand være af
ildfast materiale.

c. Ildrummet skal være udført med ildfast sten.

d. Disse ildsteder skal være forsynet med askeplader foran
ildrummets dør og med fast skjerm foran dørøns træk-
hul.

3 a. Mindre murede ildsteder, saasom større kaminer, arne-
steder, indmurede komfurer og bryggepander, ildsteder
for kjøller, røggammere etc., skal være af mindst 1
stens mur. Støder muren til træverk, skal den, saa
langt luen spiller, gøres $\frac{1}{2}$ sten tykkere. Skorstens-
rammer, skorstensankere og støtter skal være af jern.

b. Gulvet under ildstedet skal være af ildfast materiale,
ligesaa foran samme i mindst 1 m. udstrækning.

c. Bygningskommissionen kan tillade, at disse ildsteder
sættes paa bjelker.

4 a. Større murede ildsteder, saasom bagerovne og lignende,
skal staa frit og deres ydervægge ikke komme træverk
nærmere end 60 cm. De maa bare hvile paa murfunda-
ment og skal bestaa af mindst 1 stens mur, som skal

11 juni.
Nr. 3.

forsterkes med $\frac{1}{2}$ sten, saa langt luen spiller. Ildrummet skal yderligere udfores med ildfast sten af mindst 10 cm. tykkelse. Gulvet i rummet, hvor ildstedet er indrettet, skal være af ildfast materiale.

b. Over bagerovne skal der i mindst 60 cm. afstand fra øverste dækskifte være et ildfast dække, fjernet mindst 20 cm. fra overliggende bjelkelag eller træverk.

c. Bageriets standgrav skal bestaa af ildfast materiale, og loftet skal være rappet og pudset. Hvor bageri indrettes i træbygning, skal dets vægge beklædes med 1 stens mur, saalangt bagerovnen rækker, og forøvrigt med $\frac{1}{2}$ stens mur. Dørene skal paa den indre side være beklædt med jernplader.

5. Over kogeovne og aabne ildsteder skal der være kappe af ildfast materiale med afledning for damp.

§ 78. Ildsteder uden afledning for røg gennem pibe maa bare indrettes med stadskonduktørens samtykke for hvert enkelt tilfælde. Angaaende anbringelse af gasovne m. v. udfærdiges de fornødne nærmere bestemmelser i overensstemmelse med lovens § 108. De nugældende bestemmelser i saa henseende bliver fremdeles gjældende, indtil anderledes bestemmes.

§ 79. 1. Naar fritstaaende, ikke indmuret dampkjedel paa indtil 5 hestekræfter opsættes nærmere ved væg, hvori findes træverk, end 1 m. fra kjedelens yderflade, skal der langs væggen opføres brandmur af mindst $\frac{1}{2}$ stens tykkelse. Mellem muren og kjedelen skal der være en afstand af mindst 50 cm.

2. Naar saadan kjedel sættes paa trægulv, maa den staa paa en fod af mindst 1 stens mur, hvorunder er lagt en jernplade af mindst 4 mm. tykkelse eller en forsvarlig stenhelle. Gulvet foran ildstedet maa være dækket med ildfast materiale i mindst 1 m. udstrækning.

3. For indmurede dampkjedler paa indtil 5 hestekræfter gjælder, hvad ovenfor er bestemt om større murede ildsteder, i § 77, passus 4.

4. Dampkjedler paa over 5 hestekræfter kan alene anbringes med bygningskommissionens tilladelse og bare i rum med ildfaste vægge og gulv.

5. For dampkjedler paa over 20 hestekræfter gjælder foruden det, som er bestemt i passus 4, at de skal indlægges i særskilt bygning med aabent sperreloft. Bygningskommissionen kan dog tilstede undtagelse.

6. For anlæg, som ikke indgaar under statens tilsyn (jfr. lov af 27de juni 1892 og lov af 27de juli 1895) gjælder Trondhjems reguleringskommissions reglement for prøve af dampkjedler, indtil nye regler udfærdiges som tillægsbestemmelse til denne lov efter § 108.

7. Ved forandring af dampkjedler, som medfører udvidelse af deres kraftudvikling, og ved væsentlige forandringer ved kjedlers indmuring skal det samme iagttages, som foran er foreskrevet for nye anlæg. 11 juni. Nr. 3.

8. Anlæg af gas-, petroleums-, bensin- og lignende motorer maa være godkjendt af bygningskommissionen, før de tages i brug. Motoren (ved bensinmotorer tillige gasudvikler) maa bare opstilles i ildfast rum, hvor der hverken lagres eller forarbejdes let antændelige gjenstande. Ved gasmotorer maa blæren (gummisækken) være indkapslet til beskyttelse mod ydre vold.

§ 80. 1. Det kammer, hvor centralopvarmningsapparat opstilles, skal være let tilgængeligt, saavidt muligt beskyttet mod forurensning af luften og paa alle kanter omgivet af mur af mindst 1 stens tykkelse. Alle aabninger i denne mur med undtagelse af luftkanalerne maa være forsynet med ildfaste, tætsluttende døre.

2. Feiedør maa ikke findes i varmekammeret. Yderfladerne af murverket maa ikke komme træverk nærmere end 50 cm. Bygningskommissionen kan tilstede afvigelse ved smaa anlæg, hvor ingen fare er at befrygte.

3. Ved ledninger for varm luft gjælder med hensyn til afstand fra træverk m. v. forskrifterne for piber. Bestaar de af ommurede glasserede rør, er det dog tilstrækkeligt, at rørene er skilt 10 cm. fra træverk eller ved $\frac{1}{2}$ stens mur.

4. Ledninger for tilførsel af frisk luft til rum bestemt til varigt ophold for mennesker bør saavidt muligt være indrettet saaledes, at de kan renses.

5. Ved udstrømningsaabninger fra varmluftskanaler maa ikke træverk eller andre brændbare materialier findes nærmere end 5 cm. i samme flade som mundingerne og ikke nærmere end 50 cm. forøvrigt.

6. Ledninger for damp maa ikke lægges træ nærmere end 5 cm. Er træverket beklædt med ildfast materiale eller mellemrummet mellem ledning og træ udfyldt med ildfast, isolerende materiale, kan afstanden indskrænkes til 2,50 cm. Hvor dampledninger gaar gennem trævæg, skal de være isoleret paa sidstnævnte maade.

7. Enhver overdækning eller dæksel over fordybninger i gulv eller væg, hvor damprør er lagt, skal være af metal, og enhver trækasse eller lignende, hvor damprør er indesluttet, skal være beklædt med jernplader.

8. Til isolering af ledninger, saavel for varm luft som for damp, maa bare benyttes stof, som er godkjendt af bygningskommissionen.

11. juni. § 81. 1. Røgrør maa ikke føres ud gennem ydervæg, men skal altid ledes ind i pibe, saaledes at det ender jævnt med pibens indre flade (jfr. dog sidste passus).

2. Heller ikke maa noget røgrør trækkes fra et rum gennem et andet uden stadskonduktørens tilladelse og aldrig i større længde end 5 m., regnet fra ovn til pibe. Røret skal paa den strækning, hvor det trækkes, være af støbejern. Trækning af rør tillades ikke paa loft eller gennem opbevaringsrum, eller rum, som ikke er bestemt til ophold for eller passage af mennesker.

3. Røgrør skal være fjernet mindst 30 cm. fra træ eller skilt fra træ ved mur af mindst 12 cm. tykkelse. Føres det gennem tag eller skillevæg, skal der mures omkring det saaledes, at rørets ydre flade ikke paa noget sted kommer træ nærmere end 23 cm. Hvor røret støder umiddelbart til mur, skal det være indlagt i jernhylse, saafremt det ikke er af støbejern.

4. Naar der paa røgrør anvendes knæ, skal det forsynes med feieluge og indrettes til at tages af.

5. Er der knæ paa et røgrør inde i røgpibe, skal der være feiedør ved knæet, som skal være saaledes indrettet, at det med lethed kan tages af.

Anlæg, hvor der arbeides med usedvanlig sterk ild eller let tændbare materialier — kjøller samt ilds- og sundhedsfarlige anlæg.

§ 82. 1. Brændevinsbrænderier, ølbryggerier, malterier, støberier, kogerier for beg, tjære, tran og olje, andre anlæg — herunder indbefattet verksteder — hvor der arbeides med usedvanlig sterk ild, og fabriker, hvor der arbeides med letfængelige materialier, saasom høvlerier, vattfabriker og lignende, maa bare indrettes i murbygning. Dette gjælder ikke alene de bygninger, hvor ildstederne findes, men alle de bygninger i anlægget, hvor virksomheden efter bygningskommissionens skjøn er ildsfarlig.

2. Saadanne bygninger maa ikke opføres, uden hvor reguleringskommissionen tillader det, og ikke til større høide eller i flere etager, end det tilstedes af bygningskommissionen. Samtlige bjelkelag skal hvile paa grundmurede vægge eller anden konstruktion, som i henseende til ildsikkerhed af bygningskommissionen ansees lige dermed. Bygningskommissionen kan for denne tilladelse opstille særlige forskrifter til betryggelse mod ildsfare. I arbejdsrum's gulv maa ikke anbringes andre aabninger end de, som er nødvendige for drivremmenes gennemgang.

3. Ildstederne skal være enten i egen bygning eller i grundmuret afdeling af bygningen. Deres ilæg maa aldrig

vende ud mod det frie, og i fyrrum skal der være ildfaste 11 juni-
vægge og gulv. Taget skal ogsaa være ildfast eller beklædt Nr. 3.
med ildfast materiale.

4. Ilæg til ildsteder i rum bestemte til tørring, eller hvor der er indmuret kjedler til kogning af olje, fernis, tjære, beg og fedt eller til behandling af lignende særdeles brændbare stoffer, skal indrettes udenfor rummet.

5. Bygningskommissionen kan tilstede afvigelser fra disse bestemmelser ved mindre anlæg, hvor ingen fare er at befrygte.

6. Paa den anden side kan bygningskommissionen bestemme, at ogsaa andre anlæg end de nævnte skal opføres som bestemt ovenfor, naar den anser dem for ligesaa ildsfarlige som disse.

7. Ved anlæg, hvor det ansees fornødent paa grund af brændematerialet, kan bygningskommissionen paabyde gnistkammer eller andet hensigtsmæssigt apparat til opfangelse af gnister.

8. I smidjer skal væggene i 1 m.s. høide fra gulvet have ildfast beklædning og gulvet være ildfast.

9. For kjølle gjælder, foruden hvad ovenfor er bestemt, at dens sidevægge skal være af mindst 1 stens tykkelse, og at den ikke for nogen del maa bestaa af antændeligt materiale.

10. Gjenopførelse af afbrændt anlæg af ovennævnte slags samt gjenoptagelse af saadant, naar det har været nedtaget 1 aar, betragtes som nyt anlæg.

§ 83. 1. I verksted, hvor der arbeides med letfængelige materialier, gjælder for kjedler, tørreovne og lignende foregaaende paragrafs bestemmelser om ildsteder. Naar verkstedets vægge ikke er af mur, skal der lades mindst 60 cm. mellemrum mellem ildstedets murverk og væggen.

2. Røgekammer, svovlingskammer og lignende rum skal overhælvles, deres gulv og vægge være af mur eller beklædes med $1\frac{1}{2}$ stens mur, og deres døre med karme skal være af metal eller beklædt med ildfast materiale paa alle sider. Røgen skal afledes gennem pibe.

3. I verksted for haandverkere, som arbeider i træ, maa der kun anbringes lukkede ildsteder. Disse maa være omgivne af faste, opstaaende kanter af ildfast materiale af mindst 20 cm. høide over gulvet samt i minds 50 cm. afstand fra ildstedets aabninger og i 30 cm. afstand fra ildstedets øvrige dele. Gulvet indenfor disse kanter skal dækkes med ildfast materiale. Ovne i saadanne rum maa ikke have løse plader. Foran trækhullerne maa anbringes skjerme, fæstet paa døren.

4. Hvor aabent arnested efter bygningskommissionens skjøn ansees uømgængelig fornødent for nogen bedrift, kan den

11 juni. tillade saadant. Dette skal da indrettes efter den forskrift, Nr. 3. som kommissionen for tilfældet maatte give.

§ 84. 1. Industrielle anlæg, som kan være skadelige for sundheden eller til ulempe for de omboende — saasom gasverker, brændevinsbrænderier, ølbryggerier, tegl- og kalkbrænderier, garverier, slagterier, pøsemagerier, kaffebrænderier, ysterier, tran- eller benkogerier, fabriker for tilvirkning af cellulose, cikorie, kaffetilsætning, lim, tarmstreng, stivelse, mineralske syrer, salt og lignende kemiske præparater og for tilvirkning af maler-, farve- og gjødningsstoffer — maa ikke anlægges, uden hvor sundhedskommissionen tillader det.

2. Krudtmøller, krudttørrehuse, ammunitionslaboratorier, fabriker for sprængstoffer, fyrverkerisager og fyrstikker maa ikke anlægges inden byens grænser.

3. Ved beslutning af kommunestyret kan disse paabud udvides til andre anlæg, som er skadelige for sundheden eller farlige for ildsikkerheden. Beslutningen maa stadfæstes af kongen.

4. Gjenopførelse af afbrændt anlæg af ovennævnte slags samt gjenoptagelse af anlæg, som har været nedlagt 1 aar, betragtes som nyt anlæg.

Hovedreparationer, forhøielse af ældre huse af træ- og bindingsværk.

§ 85. 1. Skal ældre bygninger repareres i saa stor udstrækning, at bygningskommissionen anser det for at blive hovedreparation, maa denne lovs regler for bygningers opførelse følges. Disse maa ogsaa iagttages, naar reparationen bare gjælder enkelt del af bygning, forsaavidt det kan ske uden at nødvendiggjøre større ændringer af tilstødende dele af bygningen.

2. Træbygninger med mindre høide end den tilladte største, og som ligger for lavt over grunden, kan løftes og sættes paa grundmur af indtil 80 cm. høide over grunden. I beboelseshuse maa i saa tilfælde gulvbjelkelaget løftes mindst 30 cm. over grunden og rummet nedenunder indrettes som foreskrevet i § 49.

3. Har beboelsesrummene i nogen etage i ældre træbygning mindre høide end 2,50 m. fra gulv til loft, kan etagen forhøies. Dog maa ikke bygningens høide komme til at overstige 6 m. mod veit og 8 m. mod gade.

4. I veiter, som er smalere end 6 m., maa i intet tilfælde træhus — grundmuren medregnet — forhøies mere end til veitens bredde. Hvor træhus allerede har denne eller større høide, skal det dog være tilladt at give det en sylmur af indtil 40 cm. høide over kjørebanen.

5. Forhøielse af trævæg med mur tillades ikke, og de 11 juni.
ombygninger, som omhandles ovenfor under passus 2 og 3, til- Nr. 3.
lades kun med bygninger, hvis tømmer bygningskommissionen
finder at være godt.

6. 2 eller flere bygninger (af forskellige matr.-nr.) maa
ikke uden bygningskommissionens samtykke sættes i forbindelse
med hinanden ved aabninger i skillevæggene.

Forskjellige bestemmelser.

§ 86. 1. Denne lovs omraade inddeles i tre zoner, indre,
mellemside og ydre zone.

2. Indre zone omfatter det strøg, som ligger indenfor en
linje fra havnen langs Voldgaden, elvens nordre bred til gamle
Bybro, nedre og indre Baklandet, den regulerede Kirkegade,
Fjæregaden og Merakerbanen til elven.

Hvor zonegrænsen dannes af gade, regnes til indre zone
ogsaa de eiendomme, som støder til vedkommende grænsegades
ydre side.

3. Mellemside zone omfatter det strøg, som ligger mellem
indre zone og bygrænsen.

4. Ydre zone omfatter den del af Strindens herred og
Bymarken, som er underlagt denne lov.

§ 87. Ingen bygning tillades opført, dersom bygnings-
kommissionen finder, at dens udseende vil virke skjæmmende
for omgivelserne eller for vedkommende strøg.

§ 88. Ethvert bygningsarbejde skal udføres haandverks-
mæssig og forsvarlig. Hvis det ikke sker, skal stadskonduk-
tøren paase, at det usolide fjernes, og kan forbyde arbeidets
fortsættelse, indtil det efterkommes.

§ 89. 1. Naar bygverk, indhegning eller stillads for
nogen del er saa slet opført eller saa forfaldent eller saa svagt
i forhold til belastningen, at stadskonduktøren antager, at det
er farligt for den offentlige sikkerhed, beboere eller arbeidere,
skal han give paalæg om, at det, hvoraf skade kan befrygtes,
sættes i forsvarlig stand eller borttages. Ligeledes skal et-
hvert bygverk og enhver indhegning vedligeholdes i saadan
stand, at det ikke virker skjæmmende for omgivelserne. Saa-
fremt eieren ikke uophødelig efterkommer paalægget, skal poli-
tiet besørge det udført paa hans bekostning.

2. Ved nedrivning af ældre og ved opførelse af nye byg-
ninger skal der benyttes stilladser, medmindre stadskonduktøren
finder det uønsket. Nærmere bestemmelser om opførelse af og
tilsyn med stilladser, midlertidige gulve og adgang til disse m.
v. kan udfærdiges af kommunestyret med kongelig stadfæstelse.

§ 90. 1. Til fyld i vægge maa ikke anvendes stoffer,

11 juni. som bygningskommissionen anser for letantændelige eller sund-
 Nr. 3. hedsskadelige.

2. I den udstrækning, en bygning indredes til varigt op-
 hold for mennesker, skal ethvert bjelkelag forsynes med hvælv
 eller udfyldt stubbeloft eller med belæg af andet materiale, som
 sundhedskommissionen anser ligesaa hensigtsmæssigt.

3. Til fyld paa stubbeloft i gulv og tag maa i regelen
 bare anvendes tør ler. Andre stoffer kan bare anvendes med
 bygningskommissionens samtykke. Stoffet maa i ethvert til-
 fælde være uantændeligt og fuldstændig frit for fugtighed, før
 gulvet paalægges, og maa ikke være forurenset med organiske
 bestanddele, som kan være farlige for sundheden. Tidligere
 benyttet stubbeloftsfyld maa ikke anvendes, medmindre den ren-
 ses paa saadan maade, som bygningskommissionen bestemmer.

§ 91. Ved halv stens tykkelse forstaaes i denne lov
 mindst 11 cm., ved hel stens mindst 23 cm., ved halvanden
 stens mindst 35 og ved to stens mindst 47 cm.

§ 92. 1. Ved hulmur skal der iagttages, at tykkelsen
 af de kompakte dele i hulumurens tværsnit tilsammen ikke er
 mindre end den tykkelse, som er paabudt for helt kompakte
 mure. De nærmeste skifter over grundmuren skal dog altid
 udføres som fuld mur. Ydermure, hvori bjelker skal hvile,
 skal være af fuldmur i de tre nærmest underliggende skifter.
 Dog er der adgang til at mure enkelt luftkanal mellem hvert
 bjelkepar. Det samme gælder bjelkebærende mellemvægsmure,
 som dog maa være af mindst $1\frac{1}{2}$ stens tykkelse, naar hulmur
 anvendes.

2. Naar bjelker og tagaaser lægges i mur, maa de iso-
 leres mod fugtighed fra muren paa forsvarlig maade, godkjendt
 af stadskonduktøren.

§ 93. Jernkonstruktioner, som anvendes paa saadan maade,
 at deres ødelæggelse i ildebrandstilfælde vil bevirke nedstyrt-
 ning af murmasser eller andre ildfaste bygningsdele, skal isole-
 res paa en maade, som godkjendes af bygningskommissionen.

§ 94. 1. Enkelt bjelke i almindelige vaaningshuse skal
 have en styrke mindst svarende til den, som 0,18 m. brede (b)
 og 0,24 m. høje (h) bjelker har, naar deres fritliggende længde
 (l) er 5,50 m., og deres afstand (a) fra midte til midte er 0,80
 m. I sin almindelighed kan dette udtrykkes ved formelen
 $\frac{b \cdot h^2}{l^2} = 430 a$, hvor b og h er udtrykt i centimeter og l og a
 i meter.

2. Ved bygninger, hvor bjelkerne trænger mere end al-
 mindelig styrke, skal bygningskommissionen give regler for
 styrkeberegningen i forhold til bygningens bestemmelse.

3. To bjelkers afstand maa intetsteds være over 1 m.
 fra midte til midte, og mindst $\frac{1}{3}$ af bjelkernes antal maa for-

synes med et forsvarligt anker i begge ender, saaledes at ankernes afstand ikke overstiger 3 m. Saadan forankring og afstand skal ogsaa iagttages for alle ydermure. Ligger bjelkerne parallelt med ydermuren, skal ankerne befæstes over mindst 3 bjelker. Ogsaa i træbygninger skal der sørges for, at væggene forbindes forsvarlig ved hvert bjelkelag.

§ 95. Naar tag tækkes med sten, maa tagverkets tømmer mindst have halvdelen af den styrke, som er bestemt for bjelker i § 94. Den fritliggende længde maales paa den horizontale projektion.

§ 96. 1. Før der begyndes paa at opføre eller ommure varmeapparater, bagerovne eller kjøller eller paa at indmure bryggepander, dampkjedler, brændevinskjedler og deslige, paa-ligger det bygmesteren eller vedkommende haandverker og hus-eieren, en for begge og begge for en, at anmelde arbeidet for stadskonduktøren, selv om disse indretninger anbringes i ny bygning og er indtaget i den anmeldelse, som er indgivet efter § 31.

2. Den samme bestemmelse gælder for større reparatio- tioner af ældre saadanne ildsteder, for opførelse af almindeligt ildsted og pibe fra nyt af, og for forandringer ved ældre. Disse arbejder maa ogsaa for ældre bygninger udføres efter forskrifterne i denne lov.

§ 97. Før pibe tages i brug, maa den være rensat og eieren have erhvervet attest fra stadskonduktøren for, at piben er lovlig og forsvarlig opført. Før saadan attest udstedes, skal piben undersøges af feiermesteren. Lignende attest skal være erhvervet fra stadskonduktøren for alle nye og forandrede ild- steder i ældre bygning og for de i §§ 79, 80, 82 og 83 nævnte indretninger, inden de tages i brug.

§ 98. Ved de anordnede brandvisitationer og ved skor- stensfeining skal undersøges, om noget finder sted, som er stri- dende mod denne lov. Brandvisitationens formand eller feier, mesteren skal i tilfælde gøre anmeldelse til branddirektøren- for at vedkommende kan blive draget til ansvar.

§ 99. Bebygget eiendom maa ikke deles uden forudgaa- ende anmeldelse til stadskonduktøren. Hvis der ved saadan deling opstaar forhold, som kommer i strid med denne lovs forskrifter, skal deling ikke tillades, jfr. forøvrigt § 16.

§ 100. Ved beregning af arealer for bygninger og gaards- rum maales paa samme maade som ovenfor bestemt for gade- bredden (§ 6, passus 4), idet dog enhver del af bygning, som er overdækket, skal medregnes. Ved beregningen af afstande for bygninger skal maalene regnes fra bygningens mest frem- springende dele (gesims, tagskjeg, balkon eller lignende), naar intet andet er bestemt.

11 juni.
Nr. 3.

§ 101. 1. Gaders, veiters og pladses navne skal anbringes paa hjørnebygningerne paa kommunens bekostning.

2. Enhver eiendom skal have tydelig angivet nummer mod den gade, veite eller plads, hvortil den er matrikuleret, efter derom af bygningskommissionen udfærdigede nærmere regler.

3. Saafremt huseieren forsømmer dette, skal politiet besørge det udført paa hans bekostning.

§ 102. Med hensyn til denne lovs bestemmelser ansees en gade for veit, naar dens bredde er mindre end 9 m.

§ 103. For behandling af anmeldelser, tilsyn med bygnings- og nedrivningsarbeider, meddelelse af de i denne lov paabudte attester m. v. erlægges til bykassen saadan betaling, som kommunestyret bestemmer med kongens approbation. For denne betaling, som beregnes af stadskonduktøren og paategnes vedkommende attest eller dokument, har kommunen panteret i de opførte bygninger lige med offentlige skatter. Den indfordres af kærneren efter opgave af stadskonduktøren og kan inddrives ved udpantning.

§ 104. 1. Til at afgive skjøn og takster i henhold til denne lov i Trondhjems by og Bymarken opnævnes mændene inden et særskilt udvalg af skjønsmænd for bygningsanliggender. Dette udvalg istandbringes af byfogden, magistrat og formandskab i forening med fornyelse af halvparten hvert 2det aar. Udvalget skal bestaa af mindst 20 medlemmer. I udvalget kan ogsaa optages mænd, som ikke er opført i lagrettemandtallet, saafremt de ansees særlig skikkede for hvervet og er villige til at overtage det. Skjøns- og taksationsmændene tilkommer hver en godtgørelse af mindst kr. 5,00 pr. dag. Denne kan af retten forhøies til et maksimum af kr. 10,00 pr. dag efter forretningens vidtløftighed.

2. Til at afgive de ovennævnte skjøn og takster i Strindens herred opnævnes mændene blandt det i lov om lagrettesmænd af 28de august 1854, jfr. lov af 29de mars 1890 omhandlede udvalg af skjøns- og meddomsmænd for Strindens herred. Angaaende deres tilkommende gjælder, hvad ovenfor er anført.

3. Ved ekspropriationer i henhold til denne lov kommer bestemmelserne i lov af 10de mai 1860 §§ 1—4 til anvendelse.

Kapitel V.

Om strafansvar m. v.

§ 105. 1. Den, som forsømmer at gjøre nogen anmeldelse eller varsling, som paabydes i denne lov eller i tillægsbestemmelser til den, eller som paabegynder noget arbeide, før byggetilladelse er meddelt, straffes med bøder.

2. Samme straf er den undergiven, som uden at have de lovbefalede attester tager eller lader tage i brug bygning eller del af bygning, ildsted eller nogen anden indretning, for hvilken attest er foreskrevet, eller som benytter godkendt bygning paa nogen maade, som er stridende mod denne lov.

3. For uberettiget opførelse af bygning ved anden end den, som er godkendt ansvarshavende, straffes den skyldige ligeledes med bøder. Jfr. § 31, passus 9.

§ 106. Sker ellers noget mod denne lovs bestemmelser eller mod nogen almindelig forskrift eller for det enkelte tilfælde afgiven bestemmelse, som er udfærdiget i medhold af denne lov, skal saavel eieren som de haandverksmænd eller andre, som har forestaaet arbeidet (jfr. § 31, passus 3), være pligtige til, en for alle og alle for en, at rette det lovstridige inden en af politiet bestemt tid under en daglig løbende mulkt. Desuden skal den eller de, som har forestaaet arbeidet, straffes med bøder. Vil eller kan huseieren ikke opgive, hvem der har forestaaet arbeidet, er han selv undergivet samme straf. Den samme forpligtelse, som efter foranstaaende paahviler bygherren til at rette det lovstridige, skal ogsaa paahvile enhver følgende eier af huset under lige ansvar.

Kapitel VI.

Om lovens virkekreds.

§ 107. 1. Denne lov er gjældende for Trondhjems byterritorium og den del af Strindens herred og Bymarken, som ligger Trondhjems bys grænser nærmere end 500 m. (byggebeltet). Loven skal dog, bortset fra reguleringsbestemmelserne, ikke gjælde ved opførelse og reparation af huse i byggebeltet, forsaavidt husene er nødvendige til eiendommens udnyttelse som gaardsbrug, og de ikke kommer nabogrund nærmere end 100 meter.

2. Kongen kan efter afgiven erklæring fra Strindens herredsstyre bestemme saadanne ændringer i byggebeltets grænser, som paa grund af forholdene maatte findes hensigtsmæssige eller paakrævede. Ligeledes kan han efter forestilling fra herredsstyret bestemme, at loven helt eller delvis skal være gjældende for andre tilstødende strækninger af Strindens herred. Disse strækninger henregnes i saa fald til ydre zone.

Forinden saadanne bestemmelser fattes, skal der være givet Trondhjems kommunestyre anledning til at udtale sig.

3. Indtil kongen i henhold til passus 5 bestemmer, at strækninger af Strindens herred, som er eller i henhold til passus 2 bliver underlagt denne lov, skal, forsaavidt bygningsvæsenet angaar, overtages af Strindens herredsstyre eller over-

11 juni.
Nr. 3.

11 juni. gaa til egen kommune i bygningsvæsenets anliggender, betragtes
Nr. 3. de som henhørende til Trondhjems by i alle anliggender, som
vedkommer bygningsvæsenet. Dog fordres samtykke af Strin-
dens herredsstyre, for at en skjærpelse i henhold til lovens
§ 108 skal blive forbindende for dem.

4. Ved behandling af sager vedkommende strækninger
af Strindens herred, som i bygningsvæsenets anliggender be-
trages som henhørende under Trondhjems by, skal bygnings-
kommissionen og reguleringskommissionen tiltrædes af henholds-
vis 2 og 3 mænd, opnævnte af Strindens herredsstyre, idet et
tilsvarende antal af de kommunevalgte repræsentanter for Trond-
hjem udtræder, hvorhos formanden i Strindens sundhedskom-
mission træder istedenfor stadsfysikus.

De funktioner, som nærværende lov henlægger til sund-
hedskommissionen, skal for nævnte strækningers vedkommende
enhøre under Strindens sundhedskommission.

Hvorledes indvaanerne af disse strækninger skal deltage
i byrderne ved strøgets regulering, bestemmes af kongen, efterat
der er givet Strindens herredsstyre og Trondhjems kommune-
styre anledning til at udtale sig.

5. Efter andragende fra Strindens herredsstyre kan kongen
bestemme, at strækninger af Strindens herred, som er eller i
henhold til passus 2 bliver underlagt denne lov, skal, ogsaa
forsaavidt bygningsvæsenet angaar, overtages af Strindens her-
redsstyre eller i tilfælde overgaa til egen kommune i bygnings-
væsenets anliggender.

I sidstnævnte tilfælde henlægges de forretninger, som i
denne lov er henlagt under magistrat, formandskab eller kom-
munestyre, under 5 overensstemmende med § 2 i lov angaaende
bygningsvæsenet af 17de juni 1869 valgte bygningsrepræsen-
tanter, som ogsaa udligner bygningskommunens udgifter i byg-
ningsvæsenets og i tilfælde brandvæsenets anliggender overens-
stemmende med nævnte lovs bestemmelser.

Forøvrigt bliver der i tilfælde af, at byggebeltet udskilles
fra Trondhjem, af kongen at afgive nærmere bestemmelse med
hensyn til overtagelsen af de funktioner i byggebeltet, som i
nærværende lov er tillagt Trondhjems kommunale myndigheder,
saavelsom angaaende det fornødne samarbeide mellem byens og
landdistriktets myndigheder med hensyn til reguleringen af de
strøg, som ligger paa grænsen mellem begge kommuner.

§ 108. Kommunestyret kan fatte beslutning om, hvorvidt
nogen del af denne lovs omraade skal være undtaget fra lovens
forskrifter helt eller delvis, og vedtage saadanne lempninger
eller skjærpelser i disse, som ansees ønskelige for brandsikker-
hed, orden i bebyggelsen eller for sundhedsvæsenets skyld eller

af andre grunde. Herved maa dog ikke gjøres nogen forandring i de gjældende bestemmelser om afstaaelse af grund. Saadanne beslutninger bliver først gyldige ved at stadfæstes af kongen og maa ikke fattes, forinden erklæringer er indhentet fra bygnings- og reguleringskommissionen og, forsaavidt sundhedsvæsenet vedkommer, tillige fra sundhedskommissionen.

§ 109. 1. Kongen eller den, han bemyndiger, kan meddele saadanne specielle dispensationer fra lovens bestemmelser, som er bifaldt af kommunestyret, efterat bygningskommissionen, reguleringskommissionen og, forsaavidt sundhedsvæsenet vedkommer, sundhedskommissionen har afgivet erklæring.

2. Midlertidige specielle afvigelser fra denne lovs bygningsforskrifter kan tilstaaes:

- a. for et tidsrum af indtil 2 maaneder af bygningskommissionen,
- b. for længere tid af kommunestyret efter bygningskommissionens og reguleringskommissionens anbefaling, hvor det paa grund af stedforholdene kan ske uden betænkelighed, og under betingelse af, at den byggende forpligter sig ved tinglæst erklæring til at borttage det byggede eller forandre det efter den gjældende bygningslovgivning, naar kommunestyret eller vedkommende departement forlanger det.

Forinden sagen forelægges bygningskommissionen og reguleringskommissionen, skal sundhedskommissionen gives anledning til at udtale sig, forsaavidt den vedkommer sundhedsvæsenet.

3. Forat kommunestyrets beslutninger i disse tilfælde skal være gjældende, maa de være fattet med mindst to tredjedels flertal.

4. Dispensationer, som kommunestyret meddeler, skal indberettes til vedkommende departement, som kan omgjøre eller forandre beslutningen.

§ 110. 1. Denne lovs bestemmelser om byggeforetagender kommer ikke til anvendelse paa byggeforetagender, som er anmeldt, approberet og paabegyndt forinden lovens ikrafttræden, forsaavidt byggearbeidet ikke afbrydes i længere tid end 3 maaneder.

2. Fra denne lovs ikrafttræden ophæves lov af 12te juni 1869 om bygningsvæsenet i Trondhjem, § 4 i lov af 27de juni 1892 om udvidelse af grænserne for kjøbstaden Trondhjem, lov af 21de mai 1894 angaaende forpligtelse for bygningseiere i Trondhjem med hensyn til oparbeidelse af gader m. m. (jfr. dog § 22) samt lov af 19de mai 1860, indeholdende forskellige bestemmelser om bygningsvæsenet. Ligeledes ophæves de ved kongelige resolutioner af 24de september 1889, 18de juni

11 juni.
Nr. 3.

*Reptet be-
ret Den an-
12 juli*

11 juni. 1895 og 25de februar 1899 approberede tillægsbestemmelser
Nr. 3. til Trondhjems bygningslovgivning samt enhver ældre bestemmelse, som strider mod denne lov.

Thi har Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antager og bekræfter denne beslutning som lov under Vor haand og rigets segl.

Givet paa Kristiania slot den 11te juni 1906.

Haakon.

(L. S.)

Chr. Michelsen.

Hesselberg.

LOV

11 juni.
Nr. 4.

indeholdende forandringer i og tillæg til lov om postvæsenet af 12te mai 1888 med tillægslove af 6te juli 1892 og 9de juni 1903.

Vi Haakon, Norges konge, gjør vitterligt:

At Os er bleven forelagt det nu forsamlede, ordentlige stortings beslutning af 9de juni dette aar, saalydende:

I.

I lov om postvæsenet af 12te mai 1888 med tillægslove af 6te juli 1892 og 9de juni 1903 foretages følgende ændringer og tillæg:

§ 5 skal lyde saaledes:

For lokalbreve og lokalbrevkort udgjør portoen, hvor ombæring finder sted:

for breve:

af vegt til og med 125 gr. betalt 5 øre, ubetalt 10 øre;

af vegt over 125 til og med 500 gr. betalt 10 øre, ubetalt 20 øre;

for brevkot 3 øre, med betalt svar 6 øre.

For lokalbreve, hvor ombæring ikke finder sted, udgjør portoen, der stedse maa forudbetales, 2 øre.

For lokalpostforsendelser i by, hvor ombæring finder sted, gjælder ingen portofrihed.

Med hvilke begrænsninger portofrihed skal kunne benyttes for lokalpostforsendelser i landdistrikter, hvor ombæring finder sted, bestemmes af kongen eller den, han dertil bemyndiger.

11 juni.

Nr. 4.

§ 14, første del skal lyde saaledes:

For pakker udgjør portoen:
 for vegt til og med 1 kg. kr. 0,30
 » — over 1 kg. til og med 3 kg. » 0,50
 » — » 3 » — » 5 » » 0,75
 » — » 5 » dertil kr. 0,15 for hvert overskydende $\frac{1}{2}$ kg.
 eller del deraf. For sperregodspakker opkræves et tillæg af
 50 pct. til de almindelige takster. Poststyrelsen træffer bestem-
 melse om, hvilke pakker indgaar under sperregods.

I § 40 tilføies i slutningen:

Frimerker m. v. af en vis sort kan efter bestemmelse af kongen og paa den maade, som nærmere bestemmes af ham eller den, han bemyndiger dertil, ophøre at gjælde som fran-
 keringsmiddel.

II.

Nærværende lov træder ikraft 1ste juli 1906.

Thi har Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved an-
 tager og bekræfter denne beslutning som lov under Vor haand
 og rigets segl.

Givet paa Kristiania slot den 11te juni 1906.

Haakon.

(L. S.)

Chr. Michelsen.

Hesselberg.

Kongelig resolution

11 juni.

af 11te juni.

De af herredsstyret for Hedrum herred, Jarlsberg og Larviks amt, i møder den 22de januar og 7de mai 1906 vedtagne regler angaaende forebyggelse og slukning af skogbrand i henhold til lov om indskrænkning i brug af ild i skog og mark m. v. af 14de juli 1893 § 5, jfr. lov af 27de juli 1896 approberes som gjældende indtil videre, dog med enkelte forandringer.

§ 1. Til forebyggelse og slukning af skogbrand inden Hedrum herred udvælger herredsstyret en brandrodemester og to suppleanter for hver af herredets 16 skolekredse.

§ 2. Enhver inden herredet boende eier, bruger eller bestyrer af matrikuleret jord pligter at overtage hvervet som brandrodemester eller suppleant. Valget gjælder for 3 aar, hvorefter man kan undslaa sig for gjenvalg i ligesaa lang tid.

11 juni. § 3. Det paaligger enhver brandrodemester at paase, at bestemmelserne i lov af 14de juli 1893 og 27de juli 1896 om indskrænkninger i brug af ild i skog og mark m. v. ikke overtrædes, hvorhos han har at anmelde overtrædelsestilfælde for paatalemyndigheden.

§ 4. Saasnart en brandrodemester bliver vidende om, at skogbrand er udbrudt inden hans rode eller i hans nærhed — uanseet i hvilken rode —, skal han paa hensigtsmæssigste maade tilkalde mandskab og snarest muligt iværksætte slukningsarbeidet.

Ansees det nødvendigt, skal han tilkalde den eller de naborodemestre med mandskab, som han finder paakrævet til ildens beherskelse.

Saasnart brandrodemesteren for den rode, inden hvilken ilden er opstaaet, er kommet tilstede, har han at overtage ledelsen af slukningsarbeidet.

§ 5. Enhver af herredets beboere, som bliver vidende om, at skogbrand er opstaaet, opfordres til snarest muligt at varsle vedkommende brandrodemester derom.

§ 6. Enhver inden herredet bosat voksen, arbejdsfør mand, der ikke har lovligt forfald, er pligtig til efter tilsigelse fra en af brandrodemesterne at indfinde sig paa brandstedet, medhavende vandspand, øks, spade eller hakke samt niste for et døgn og efter evne udføre, hvad lederen af slukningsarbeidet paalægger ham.

§ 7. Hvis en skogbrands omfang eller varighed kræver, at slukningsmandskab behøves i længere tid end et døgn, skal de mandskaber, der har tjenestgjort, afløses af nyt mandskab, der ikke tidligere har tjenestgjort ved samme brand. Ovennævnte orden anvendes i saa stor udstrækning, som rimelighed tilsteder, for at leiet hjælp kan undgaaes.

Mandskab, der er opbudt til slukning eller vagttjeneste, maa ikke forlade brandstedet eller ophøre med slukningsarbeidet, før vedkommende brandrodemester dertil har givet tilladelse.

§ 8. Til stansning eller begrænsning af skogbrand kan lederen af slukningsarbeidet, uden hensyn til indsigelse fra eierens side, lade fælde tilstødende skog, grave grøfter, nedrive gjærder, optænde modild og forøvrigt iværksætte de til ildens slukning fornødne forføjninger. Dog bør han, inden der skrides til alvorligere foranstaltninger af nævnte art, saavidt tid og omstændigheder tillader det, raadslaa med eier, andre brandrodemestre eller medlemmer af herredsstyret, der maatte være tilstede. Modild maa dog ikke optændes uden saadan konference.

§ 9. I den tørre aarstid, naar skogbrand kan befrygtes, maa brandrodemestre og deres suppleanter ikke samtidig være fraværende fra deres rode længere tid end et døgn, uden at de sørger for en duelig stedfortræder.

Udstrækker en brandrodemester og hans suppleanters fravær fra roden sig til længere tid end en uge, bør deres stedfortræders valg godkjendes af ordføreren.

§ 10. Straks efter enhver skogbrand har vedkommende brandrodemester til herredsstyret at afgive indberetning om ildens opkomst, om skadens omtrentlige størrelse, om hvorvidt nogen har tilsidesat de pligter, nærværende regler paalægger, samt om hvad der forøvrigt antages at være af interesse.

§ 11. Brandrodemester, eller i tilfælde hans suppleant, tilkommer i godtgørelse kr. 0,25 pr. time, de i stillingens medfør er optagne af slukningsarbeidet, hvorhos de af herredsstyret tilstaaes godtgørelse for andre mulige udgifter, paaført dem paa grund af deres stilling.

Ligeledes tilkommer slukningsmandskab en godtgørelse kr. 0,20 pr. time, de tjenestgør ved en skogbrand længere tid end et døgn.

De udgifter, der foranlediges ved heromhandlede foranstaltninger, udredes af kommunekassen.

§ 12. Overtrædelse af nærværende regler straffes overensstemmende med lov af 22de mai 1902 § 339.

§ 13. Nærværende regler træder ikraft den 15de juli 1906.

Kongelig resolution

11 juni-

af 11te juni.

I henhold til § 61 i lov om vasdragenes benyttelse m. v. af 1ste juli 1887 meddeles approbation som gjældende indtil videre paa de af Porsgrunds kommunestyre i møde den 13de mars 1906 vedtagne forandringer i §§ 2 og 3 i det ved kongelig resolutioner af 19de mars 1892 og 19de november 1904 approberede Reglement for Porsgrunds bro.

§ 2. Signal for broens aabning.

Nedenfra kommende fartøier, der vil passere broaabningen, skal, inden de passerer hovedbygningen paa nedre Frednæs, give følgende signaler:

- Dampskibe med eller uden slæb: Det almindelige brosignal — et langt og to korte stød i damppipen.
- Seilskibe: Det almindelige brosignal — et langt og to korte stød med taagelur.
- Dampskibe, der anløber Vestre Porsgrunds dampskibsbrygge for opgaende, skal umiddelbart før afgang give det almindelige brosignal.

11 juni. Ovenfra kommende fartøier skal give følgende signal:

- a) Større dampskibe, hvorved i dette reglement forstås dampskibe over 140 fod mellem stevnene, der skal passere broaabningen uden at anløbe nogen brygge ovenfor denne, samt alle slæbebaade med slæb, skal, naar den mekaniske fagskole passerer, give det almindelige brosignal og umiddelbart derefter et langt stød i damppipen. — Signalerne gjentages, naar Molhaugen passerer.
- b) Dampskibe, der anløber Østre Porsgrunds dampskibsbrygge, tilligemed slæbebaade uden slæb samt alle dampskibe under 140 fod mellem stevnene, der ikke anløber Østre Porsgrunds dampskibsbrygge, skal, inden de passerer Molhaugen, give det almindelige brosignal.
- c) Fartøier under seil skal, inden de passerer Molhaugen, give det almindelige brosignal med taagelur (1 langt og 2 korte stød).

I usigtbart veir fortsættes med brosignalet, indtil signalet fra broen varsler om, at denne er aaben.

§ 3. Signaler fra broen:

Om dagen.

Ved broaabningens østre side er anbragt en semaphor med 2 arme, hvorfra der (om dagen) gives følgende signaler:

- a) Almindeligt stoppesignal for alle fartøier:
Begge arme paa semaphoren i horizontal retning eller vedvarende stød i taagelur betegner, at broen ikke kan passerer. Gives intet af disse signaler, er broen klar for at aabnes.
- b) Signal for nedenfra kommende fartøier:
Østre arm horizontal betegner, at et større dampskib, en tømmerflaade eller en slæbebaad med slæb kommer ovenfra. Saalænge dette signal vises, skal nedenfra kommende fartøier vente nedenfor broaabningen paa østre side af denne, indtil det ovenfra kommende har passeret.
- c) Signal for ovenfra kommende fartøier:
Vestre arm horizontal betegner, at der er vanskelig heder i broaabningen, saa man maa nærme sig med forsigtighed.

Om natten.

- a) Almindelige lyssignaler for alle fartøier:
Lukket bro betegnes med et grønt lys paa hver side af broaabningen og 2 røde lys i midten af denne.
- b) Aaben bro betegnes med 2 grønne lys paa hver side af broaabningen — det ene paa øvre ende af broaabningen, det andet paa nedre ende af pontonbroen.

- c) Stoppesignal. 2 røde lys anbragt over hinanden i vertikal retning paa østre side af broaabningen eller vedvarende stød i taagelur betegner, at broen ikke kan passeres. Gives intet af disse stoppesignaler, er broen klar til at aabnes.

Specielle lyssignaler:

- a) For nedenfra kommende fartøier:

Et rødt lys ved østre side af broaabningen betegner, at der kommer et større dampskib, et fartøj under seil, en tømmerflaade eller en slæbebaad med slæb ovenfra. Saa længe dette signal vises, skal nedenfra kommende fartøier vente nedenfor broaabningen paa østre side af denne, indtil det ovenfra kommende har passeret.

- b) For ovenfra kommende fartøier:

Et rødt lys paa østre side af broaabningen betegner, at der er vanskeligheder i broaabningen, saa man maa nærme sig med forsigtighed.

I usigtbart veir gives fra broen følgende taagesignaler:

Almindeligt signal for alle fartøier:

Stoppesignal. Vedvarende stød i taagelur betegner, at broen ikke kan passeres. Naar dette signal fra broen ikke høres, er broen klar til at aabnes.

Specielle taagesignaler:

- a) For ovenfra kommende fartøier:

Vedvarende kiming paa klokke betegner, at broen er aaben, samt at et fartøj skal passere broen ovenfra. Saa længe dette signal høres, skal et nedenfra kommende fartøj vente nedenfor broaabningen paa østre side af denne, indtil det ovenfra kommende har passeret.

- b) For nedenfra kommende fartøier:

Langsomme klokkeslag betegner, at broen er aaben, samt at fartøj nedenfra kan passere den.

Kongelig resolution

af 11te juni.

11 juni.

I medhold af lov om fredning af ferskvandsfisk af 30te mai 1894 § 1 bestemmes, at der gjøres følgende forandringer i de ved kongelig resolution af 17de mars 1900 fastsatte fiskefredningsbestemmelser for Elverum, Aamot og Stor- elvedalens herreder, Hedemarkens amt, samt for den inden Tryssil herred, samme amt, liggende del af Osen sjø med deri faldende vasdrag.

11 juni. Post 1 litr. a skal lyde:

I vande og vasdrag, hvori findes ørret eller sik, i tidsrummet fra og med 1ste september til og med 15de oktober, og for Osen sø med tilstødende elve og vande saa langt som sik fra Osensjøen gaar op, desuden fra og med 10de november til og med 31te januar. Dog skal for Glommens og Osen sjøs vedkommende stangfiske samt benyttelse af støkroge, rev eller line være undtaget fra forbudet.

Post 1 litr. b gives følgende tillæg:

Herfra undtages dræg, rev og støkrog til fangst af gjedde og lake; dog saa, at denne undtagelse ikke hjemler adgang til fangst af angfisk i strid med nærværende fiskeriregler.

Post 3 gives følgende tillæg:

Ligeledes kan garn med samme maskevidde anvendes, naar fiske forøvrigt er tilladt, i mindre vande, hvor hovedsagelig abbor forekommer.

11 juni.

Kongelig resolution

af 11te juni.

I henhold til § 15 i lov om tilsyn med pleiebørn m. v. af 29de april 1905 bestemmes efter derom af Stadsbygdens og Lensvikens herredsstyrelse indgivne andragender, at nævnte lovs §§ 1—9 skal komme til anvendelse i Stadsbygdens og Lensvikens herreder i Søndre Trondhjems amt.

Kongelig resolution

af 11te juni.

Udgiven: Fred. T. Salicath.